

ISMAËL'S EERSTE ZENDINGSREIS

door JDA KELLER.

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

ISMAËLS EERSTE ZENDINGSREIS

DOOR

IDA KELLER

TWEEDE DRUK

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

HOOFDSTUK I.

Aan boord van de Elviera.

Statig en stil, als een fiere zwaan, die rust op het spiegelgladde watervlak, zoo lag de groote stoomboot „De Elviera” gereed te Tjandjong-Priok, de aanlegplaats van Batavia, om straks pijlsnel de groene golven te door-
klieven op zijn terugreis naar Holland.

De zon goot een breeden bundel van stralen over het dek en de verschansing. Milliarden lichtvonkjes tintelden op den blanken voorstevan, en wemelden over de hoofden der heen en weder loopende manschappen, die in groote bedrijvigheid bezig waren. De laatste toebe-
reidselen voor het vertrek werden gemaakt. De kabels, waaraan de boot gemeerd lag, moesten nog worden losgegooid.

Op het bovendek stond een knappe jonge man in uniform. Met kalmen blik overzag hij al die drukte en dat gewoel. Hij kon

nog geen dertig jaar oud zijn, te oordeelen naar zijn jeugdig uiterlijk. Zijn gestalte was krachtig en fier. Hij bezat die zekere houding, die zoowel getuigde van voorname geboorte, als van zelfbewuste, zelfverzekerde kracht.

Zijn gelaat was bruin getint door de Oostersche zonnehitte. De bovenlip werd bedekt door een kleinen knevel. Om den dunnen gesloten mond lag een trek, sprekend van geestkracht en beslistheid. Misschiën zou het een streng gelaat zijn geweest, zoo niet de donkerblauwe oogen er een zachtere uitdrukking aan hadden gegeven. Hij was blootshoofds. Het zachte zeewindje, dat nu en dan langs zijne slapen suisde, speelde met zijn glanzend bruin haar, en de warme zonnegloed kroonde het met een diadeem van goud

Hij stond op het dek en leunde tegen de verschansing.

Hoewel niets aan zijn blik ontging van hetgeen daar beneden hem voorviel, scheen toch zijn aandacht zich met iets bepaalds bezig te houden. Hij haalde zijn horloge voor den dag en keek er op.

Toen nam hij zijn verrekijker, en zette hem voor zijn oog. Doch juist toen hij het glas op zeker punt wilde richten, kwam een oud gerimpeld gezicht, omgeven met een grijzen

stoppelbaard, boven aan de smalle ijzeren trap te voorschijn.

„Wel Wob,” riep de jonge man vroolijk uit, terwijl hij snel het hoofd omwendde, „is er wat?”

Hij bleef den verrekijker omhoog houden, en wachtte op antwoord.

„Niets bijzonders, kapitein,” antwoordde de oude zeeman, „'k wou alleen maar zeggen: 't duurt lang eer ze komen.”

„Wie?” vroeg de kapitein gedachteloos.

„Wel wie?” riep Wob, verwonderd dat zijn meester zoo iets kon vergeten, „ik bedoel vanzelf de kinderen, kapitein. De mevrouw heeft het nog expres gisterenavond laten vragen hoe laat ze er zijn moesten. Ik heb toen maar gezegd om elf uur; 'k dacht, dat zal de kapitein wel goed vinden,” zei de matroos op stelligen toon.

„Jij ouwe zeerob,” riep de gezagvoerder half boos, „dat had je me toch wel eens kunnen vertellen. Maar nu op zij, want ik wil eens uitkijken.”

Wob, die onder het spreken al nader bij zijn meester was gekomen, ging nu eerbiedig op een afstand staan.

De kapitein draaide met een snelle beweging den verrekijker voor zijn oog.

„Daar komen ze,” riep hij vroolijk uit, en borg schielijk zijn kijkglas weg. Hij daalde nu de ijzeren trap af, gevolgd door den matroos.

De personen, die de kapitein had zien aankomen, waren een heer en dame met twee kinderen.

Achter hen verscheen een baboe of zwarte meid, gevolgd door een Javaanschen jongen, die beiden met bagage belast waren. De kinderen waren twee knaapjes van negen en vijf jaar oud. Het kleinste liep tusschen vader en moeder in. Ze kwamen recht op de boot af, en na eenige oogenblikken wachtens trad de jonge gezagvoerder hen met een beleefde buiging tegemoet.

„Kapitein Dumas,” zeide de heer, nadat hij diens groet vriendelijk beantwoord had, „hier brengen wij u onze beide jongens. Wij hopen, dat ze u niet al te veel last zullen veroorzaken. Wij vertrouwen ze geheel aan uwe zorg toe, en God de Heere neme hen en u onder Zijne veilige hoede!”

De spreker zweeg; blijkbaar kampte hij met zijn gevoel; toen ging hij voort: „Wij weten, dat gij hen noch uzelfen kunt bewaren, nietwaar? Laten wij u daarom mogen verzekeren, dat dag aan dag ons gebed voor u zal ten hemel rijzen. Geve de Heere u een

goeden overtocht, en moogt ge veilig landen aan de vaderlandsche kust."

"Uw schip," dus ging hij geroerd voort, „neemt onzen ganschen rijkdom en schat mede." Daarbij zag hij zijn kinderen met vochtigen blik aan. „'t Is wel een harde zaak, ze te moeten afstaan, maar 't is Gods wil. Wij hebben slechts te vragen wat Hij goed vindt, en dan te volgen. 'k Ben echter zeer blijde, dat ze gedurende de lange reis onder uwe zorg zullen zijn. Ik heb veel goeds van u en uw schip gehoord, kapitein."

"Ik dank u," zei de gezagvoerder eenvoudig, „uw gunstige meening en het in mij gestelde vertrouwen waardeer ik ten volle. Ik zal voor uw zoontjes doen wat in mijn vermogen is, daar kunt ge op rekenen."

De zendeling had nu een en ander te beschikken omtrent de bagage. Hij verliet dus voor eenige oogenblikken zijn vrouw, haar met het jongste kind bij den kapitein latende, en begaf zich met zijn oudsten jongen en de beide zwarten naar beneden. Hij wilde meteen de hut der beide knaapjes in oogenschouw nemen.

Nadat haar man haar daar achterliet, wendde de moeder zich tot den jeugdigen gezagvoerder, aan wien ze zoo straks haar jongens zou moeten

afstaan. Zacht legde ze haar kleine blanke hand op zijn arm. Zij hief het bleeke schoone gelaat tot hem op, en zag hem met haar betraande oogen smeekend aan. Haar tengere gestalte beefde van heftige ontroering. Ze deed moeite de tranen weg te slikken, terwijl zij poogde te spreken. Het viel haar zoo hard, zoo bitter hard, haar kinderen te moeten overlaten aan vreemde zorg. Op dit oogenblik gevoelde de arme moeder al het oneindige wee der scheidingsmart. Ze murmureerde niet, — ze kwam niet in opstand tegen het wreede van haar lot. Eer scheen de zwaarte van het leed haar te verpletteren. Maar ze boog zich gewillig onder dien zwaren last. 't Moest immers zoo zijn, — het kon niet anders. Andere moeders hadden hetzelfde lot ondergaan. Zij ook hadden gevoeld en gekend wat zij nu voelde. Immers, 't is het lot dat allen zendelingsvrouwen ten deel valt. Zij moeten afstand doen van haar kinderen, ter wille van hun opvoeding in 't verre vaderland.

Maar niet alle zendelingsvrouwen zijn zoo zwak en teeder van gestel als mevrouw Van Duin was. Niet allen bezwijken onder den last van het leed, die háár krachten te boven ging. Zij zonk onder het zware gewicht neer, en miste de veerkracht zich, op te heffen.

Had zij haar jongste zoontje nog maar bij zich mogen houden! Maar het kon niet. Haar man was van oordeel, dat het beter was, de kinderen samen te laten gaan, nu de gelegenheid gunstig was.

Benjamin was nog wel heel jong, doch over een paar jaar zou het toch ook onvermijdelijk zijn lot wezen. 't Was dus maar beter zóó. En voor Ismaël was 't anders dubbel hard, alleen weg te trekken. Dus had de vader besloten en de arme moeder had er in berust.

HOOFDSTUK II.

Een afscheid.

Toen mevrouw Van Duin daar zoo bij den kapitein achterbleef, en met betraande oogen tot hem opzag, gevoelde deze op dat oogeblik al hetgeen er in dat moederhart omging. Er lag een diepe deernis in zijn blik, en zijn stem klonk buitengewoon week en teeder, toen hij zeide:

„Mevrouw, het moet zeer hard voor u zijn, doch zeg mij maar alles, wat ik voor u kan doen. Het zal uw kleinen niet aan goede zorg

en liefde ontbreken, totdat ik ze met Gods hulp veilig bij hun familie zal hebben gebracht. Gij zult zooveel mogelijk bericht omtrent hen ontvangen; ik zal u trouw op de hoogte houden, wees daaromtrent gerust."

De arme moeder, die haar tranen niet langer bedwingen kon, zag den jongen man met een onuitsprekelijk dankbaren blik aan. Dat innemend gelaat met de vriendelijke oogen, waarin op dit oogenblik een uitdrukking van bijna vrouwelijke teederheid lag, — zij gevoelde instinctmatig dat hij de persoon was, aan wien ze het liefst haar kinderen overgaf.

„Hebt gij nog eene moeder?" vroeg ze zacht en vertrouwelijk.

„Gode zij dank! ja, mevrouw," antwoordde de kapitein eerbiedig.

„Dan dale zegen op haar neder om uwentwil," zei de dame plechtig.

Zij stak hem haar hand toe, die hij in de zijne nam en drukte. Een gevoel van hartelijke genegenheid kwam in het hart der moeder voor den man, aan wien zij haar kostbaarste panden toevertrouwde. Gedurende de lange reis zou hij immers de plaats van vader en moeder bij hen vervullen.

Terwijl Ismaël, haar oudste, met zijn vader beneden in de hut was, was Benjamin dicht

bij zijn moeder gebleven en had stevig haar hand vastgehouden. Hij was een lief blond jongske, en had de groote donkere oogen zijner moeder en hetzelfde zijdeachtige krullend haar. Van onder zijn lange wimpers had hij al maar vragend opgezien naar den langen jongen man, met wien zijn moeder sprak. 't Was alsof hij onderzocht, in hoeverre deze te vertrouwen was. Maar 't scheen, dat het onderzoek hem gerust stelde, want hij drukte zich niet meer zoo angstig tegen zijne moeder aan als in 't eerst.

Toen hij voor 't eerst met zijn kleine voetjes over die groote boot trippelde, had een gevoel van bangheid en groote verlatenheid het arme jongske bekropen. Hij was ook nog zoo klein en zoo teer; al die drukte en die menschen om hem heen, het ongewone van alles, wat hem omringde, het gevoel van weg te moeten met die groote boot en zonder zijne moeder, dat alles had hem zoo benauwd. Hij had nog zoo'n behoefte aan de teedere, koesterende moederliefde. Hij was als een jong vogeltje, welks veertjes nog onvoldoende zijn om het te dekken, en dat toch onmeedoogend van onder moeders vleugels wordt weggenomen, en gezet buiten het warme nestje.

Zoo dacht kapitein Dumas, terwijl hij met

medelijden naar hem keek. Toen, zich naar hem overbuigende, vroeg hij vriendelijk: „En hoe heet mijn klein vriendje? Wij dienen toch wel eens kennis te maken, nietwaar?”

„Hij heet Benjamin,” antwoordde zijne moeder, „wij noemen hem gewoonlijk nog „attie”. ¹⁾ Dien naam gaf de baboe hem; eigenlijk wordt hij er al wat groot voor, en veranderen wij het wel eens in Benny. Nu hij al zoo'n flinke jongen is en op reis gaat, moet gij hem maar zoo noemen.”

En de moeder streefde lierkoozend het blonde hoofdje, dat tegen haar aanlag.

Het kind, eerst zoo schuw, stak nu zijn nieuwen beschermer aarzelend zijn kleine hand toe. De kapitein tilde hem van den grond, en nam hem op den arm.

Een glimlach te midden van haar tranen brak als een zonnestraal door op het gelaat der moeder bij dit gezicht. Haar blik verhelderde en haar tranen droogden geheel op, toen zij zag hoe vertrouwelijk haar jongske zijn hoofdje tegen des kapiteins schouder vlijde.

Mevrouw Van Duin stelde nu voor, haar man en Ismaël te gaan opzoeken.

Dus wandelde de kapitein met het kind op den arm in gezelschap der dame verder. Hij

¹⁾ hartje.

hield het gesprek levendig, en toonde haar allerlei op de boot, ten einde haar gedachten zooveel mogelijk af te leiden van het pijnlijke afscheid, dat haar nog wachtte.

Op het tweede wādeldek kwam de zending haar met Ismaël tegemoet. Hij had met zijn oudste alle bijzonderheden van het schip in oogenschouw genomen. Hij wist, dat het oogenblik van scheiden niet ver meer was, en zijn hart was ontroerd en beklemd.

„Kom, Clara,” zeide hij tot zijne vrouw, terwijl hij tevergeefs poogde zijn stem vastheid te geven, „het wordt tijd, lieve.”

Toen lei hij zijn hand op het hoofd van zijn oudste zootje, en hief het gezichtje naar hem op.

„Ismaël,” begon de vader op ernstigen toon, „nu gaat gij ons beiden verlaten, mijn kind; vader en moeder kunnen u niet vergezellen. Er zullen jaren over heen gaan, eer wij elkander wederzien, als God ons het leven spaart. Denk aan al hetgeen ik u heb voorgehouden en vergeet de gebeden uwer lieve moeder niet. Groei op, leer vlijtig en betracht in alles Gods geboden, want in het houden van die is groote loon, zegt de Schrift. Draag zorg voor uw kleinen broeder, bescherm hem en heb hem lief. Gij zijt zooveel grooter en sterker dan

hij, gij moet hem in alles helpen en beschermen. En bovenal, mijn kind, vergeet het bidden niet. Verzuim niet, God dagelijks te vragen u voor het kwade te behoeden, zooals uw moeder en ik het steeds voor u zullen blijven doen. Gij draagt den naam van „Ismaël” dat wil zeggen: „God verhoort”. Denk er steeds aan, dat verhooring slechts kan volgen op het gebed. Gij zijt reeds groot genoeg om dat wèl te begrijpen. En nu dan, mijn kind, de Hemelsche Vader neme u beiden als Zijne kinderen in Zijn veilige hoede!”

Hij kuste den knaap, diep geroerd, en wendde het gelaat af om zijne aandoening te verbergen. Toen nam de vader den kleinen Benjamin in zijne armen, en drukte hem lang en innig aan zijn hart. Ja, 't viel het vaderhart heel hard, bitter hard, zijne kinderen vaarwel te zeggen. 't Was een groot offer, schier te zwaar om te brengen. Een oogenblik ontzonk hem de kracht, en kwam een gevoel van opstand in zijn hart jegens het harde lot. Zijn menschelijk gevoel, vleesch en bloed streden tegen den wil van God, en het oproer steeg in zijn binnenste. Doch 't was maar één oogenblik.

Want plotseling verrees een beeld voor zijn geestesblik van een anderen vader, tot wien eenmaal dezelfde eisch kwam, schoon in een

anderen vorm, en wien geboden werd: „Ga heen naar den berg Moria en offer uwen zoon, uwen eenige, dien gij liefhebt, Izak.” En gewillig toog de aartsvader Abraham heen, en nam zijn kind mede tot een offer op het bevel van God.

De zendeling boog in ootmoed het hoofd, en bad in stilte.

Op dat oogenblik begon de bel te luiden op het schip, tot een sein, dat het uur van vertrek geslagen had. De kapitein, die zich intusschen naar beneden had gespoed, was bezig zijn manschappen bevelen te geven. Duidelijk klonk nu zijn stem, helder en klaar temidden van al het rumoer en gewoel: „Allen van boord.”

Er volgden nu de laatste groeten en omhelzingen; voor 't laatst klemde de moeder haar jongens aan het hart, en vermengden zich hunne tranen; voor 't laatst hielden de ronde kinderarmen haar vast en strengelden zich om haar hals, en rustten de rozeroode mondjes op haar wang. Toen liet zij ze los. Het anker was gelicht en de boot was gereed de haven te verlaten. Men hoorde nu nog groeten en afscheidsworden van passagiers en achterblijvenden, vroolijke

stemmen en luide snikken; toen ging men van elkander af. Voor de meesten was het een afscheid voor jaren, misschien voorgoed, voor heel het leven!

Mevrouw Van Duin had er een voorgevoel van, dat zij haar kinderen nooit zou wederzien. Die scheiding, ze was het zich bewust, brak haar het hart. En terwijl zij, geleund op den arm van haar echtgenoot, het schip nastaarde en haar lievelingen toewuifde met een glimlach om de lippen, maar met een hartbrekenden jammer in haar oogen, gevoelde zij, dat zij die scheiding niet lang zou overleven.

„Het is goed, dat het voorbij is,” zeide de zendeling tot zijn vrouw, terwijl hij haar zachtjes met zich medevoerde, van de haven weg; „dit is het moeielijkste oogenblik mijns levens geweest. Clara, mijn lieve, gij zijt zeer bleek, steun op mij,” zeide hij teeder.

Zij glimlachte nog, toen zij naar hem opzag, maar 't was als de glimlach van een stervende, die weet dat het lijden straks voorbij zal zijn.

Haar echtgenoot zag het doodsbleeke gelaat met dien vreemden glimlach en een plotselinge vreeselijke ontroering doortilde zijn ziel. 't Was als een bliksemstraal, die op eenmaal een donkere wolk doorboort, en in een verschrikkelijke helderheid een verborgen geheim

openbaart. Hij zag, hij begreep, hij wist opeens wat het beteekende. Die glimlach vol jammer zeide hem duidelijker dan woorden het konden uitdrukken: „Ik zal mijn kinderen hier op aarde nooit wederzien.”

HOOFDSTUK III.

O moeder! moeder!

Kapitein Dumas stond met de beide kinderen op het dek en tuurde nog in de verte, lang nadat de twee gestalten van den zendeling en zijne vrouw zich aan zijn oog hadden onttrokken. Hij had den knaapjes zijn verrekijker voorgehouden, en zij hadden tot het laatste oogenblik toe hun ouders toegewuifd. Nu nam de boot eene wending, en plotseling was er niets meer van de haven te zien.

Doch de kapitein zag maar steeds in gedachten die ééne gedaante in 't wit, met het schoone indrukwekkend bleeke gelaat, en de aandoenlijke groote oogen. Nog klonk hem haar zachte, smeekende stem in het oor; nog zag hij haar kleine hand op zijn arm trillen, en het maakte hem ontroerd en bewogen.

Hij had Benjamin hoog op zijn arm gehouden, en hem zijn moeder kushanden laten geven en hij had gezien, hoe ze een oogenblik hartelijk beide armen had uitgestrekt naar het kind, om ze daarna machteloos te laten zinken.

Dat was het laatste geweest wat hij van haar zag. Nu stond hij daar nog, en hield Benjamin op zijn arm, terwijl Ismaël tegen hem aanleunde.

Allerlei gedachten gingen er door zijn hoofd, en hij zag beelden uit het verleden. Hij dacht aan zijn eigen moeder, en het afscheid thuis, wanneer hij op 't punt stond een verre reis te doen. En hij, de sterke, fiere jonge man gevoelde zich op dit oogenblik geneigd, tranen te storten, als hij aan zijn heengaan van zijne moeder dacht.

En wat was dat dan nog, vergeleken bij deze scheiding van moeder en kind?

Kapitein Dumas was onder zijne manschappen bekend als stoutmoedig en onzelfzuchtig. In oogenblikken van gevaar had hij menigeen getoond wat hij durfde. Meer dan eens, als de storm op het hevigst was en de zee kookte en raasde, als de golven het schip dreigden te vernielen, had hij daar gestaan onversaagd en zichzelf op het gevaarlijkste punt gewaagd, terwijl hij met kloek beleid de juiste maatregelen

nam. Onverschrokken zette hij zijn leven op het spel terwille van anderen, tartend den dood, en het doodsgevaar. En toch, in die krachtige, kloeke gestalte klopte een gevoelig hart. Hij voelde met anderen mee. Hij was nooit ruw tegen zijn manschappen. Hij was beschroomd anderen te kwetsen en als hij zijn misnoegen deed gevoelen, geschiedde dit nimmer op beleedigende wijze.

Geen wonder dan ook, dat hij bij zijne matrozen hoog stond aangeschreven.

Zij kœesterden eene eerbiedige bewondering voor hun jongen gezagvoerder en betoonden hem een oprecht ontzag. En zijn geduldige verdraagzaamheid ten opzichte van hun gebreken en zwakheden oefende een heilzamen invloed uit op menig ruw gemoed.

Doch er waren twee zaken (en hiervan waren allen doordrongen) die de kapitein niet kon dulden, en waarvoor hij geen verschooning vond. Dat waren. plichtsverzuim en het misbruiken van Gods Naam. En merkwaardig was het, dat ofschoon de kapitein volstrekt geen geloovig man was, en er ook niet voor wilde doorgaan, er op zijn schip nooit werd gevloekt.

Hoe dit zoo kwam?

Omdat Arthur Dumas eene vrome moeder

had. En 't was hoofdzakelijk door haar invloed, door den invloed van haar brieven en gebeden, dat haar zoon voor de heiliging van Gods Naam streed.

En nu, op dit oogenblik, terwijl hij den kleinen Benjamin van zijne knie zette, en de beide kinderen bij de hand nam, stond zijn eigen liefdevolle moeder hem duidelijk voor den geest. Hij begon het dek met hen op en neer te wandelen, en bedacht een sprookje om hunne gedachten af te leiden. Hij had beloofd de plaats van vader en moeder bij hen te zullen vervullen en hij nam zich ernstig voor, die belofte trouw te volbrengen, zooveel hij dit vermocht. Hij zon nu maar op een middel hun gedachten zooveel mogelijk af te leiden van het smartelijk afzijn hunner ouders, en nam ze eindelijk mede naar zijn eigen hut. Onder etenstijd hield hij ze bij zich, liet ze daarna mooie platen zien, en vertelde hun de boeiendste verhalen, totdat het tijd voor hen werd om te gaan slapen. Toen bracht hij ze zelf naar bed en hielp hen bij het uitkleeden.

„Wij moeten eerst nog bidden,” zei Ismaël, „dat doen we altijd. Maar nu moeder er niet is, mogen we nu ons gebedje maar bij u opzeggen?”

De kapitein antwoordde toestemmend. Toen knielden de beide broertjes neder aan zijn

knie, hand in hand, en bogen de hoofden naar elkander toe. En Ismaël bad overluid het gebed, dat zijne moeder hem geleerd had, en dat hij gewoon was aan haar schoot te bidden.

Er kwam een vochtige glans in de oogen van den jongen man, die op hen nederzag. Herinnerde hij zich den tijd uit zijne kinderjaren, toen ook hij aan moeders schoot had neergeknield om zijn avondgebed te stamelen in vroom en heilig vertrouwen? Ongetwijfeld! En luid sprak die stem uit zijn prille jeugd, die stem dikwijls gesmoord en gaarne weggedacht, doch die zich altijd en trouw weer verhief, en hem toefluisterde van dat geloof in dien God zijner kinderjaren, hetgeen hij sinds lang had verzaakt. Het was zeker een ongevoon en treffend tafereel daar in die hut, en Arthur Dumas dacht wat zijne moeder wel zou zeggen als ze hem zoo zag.

Hij legde de kinderen ter ruste en dekte hen toen zorgvuldig toe, zooals hun eigen moeder het zou hebben gedaan. Met teedere oplettendheid beschouwde hij de beide hoofdjes op het kussen en streefde het kleine gezichtje van Benjamin.

„Ik zou u graag een kus geven, ”zei Ismaël, „weet gij, omdat ik dan zal denken dat ik dien aan moeder geef. Moeder kust ons 's avonds

altijd goeden nacht als ze ons toedekt. En gij hebt net zoo gedaan als zij doet."

Glimlachend boog de kapitein zich tot hem over en drukte zijn lippen op het blozende gelaat van den knaap. Daarna verliet hij de hut.

„Dat had ik vroeger nooit gedroomd, Wob," zei de kapitein, toen de oude matroos hem tegemoet kwam om iets te vragen, „dat ik nog eens van mijn leven kinderjuffrouw zou worden!" En hij lachte vroolijk.

„En de kapitein is er goed voor," zei Wob, terwijl hij zich achter het oor krabde, „de mevrouw had haar kinderen aan niemand beter kunnen overgeven."

„Of het moest zijn aan ouden Wob," zei de kapitein droogjes. „Weet ge wat, jongen, wij zullen die taak samen deelen. Gij zijt er even goed voor geschikt. Af en toe moogt gij eens met hen spelen en hen bezig houden met uw vernuftige uitvinding van snuisterijen. En pas op, als ik bemerk, dat ze het heimwee krijgen, want dan is het uw schuld."

Wob zette een verlegen gezicht, en de kapitein lachte vroolijk om zijn ouden matroos.

Hoofdschuddend keek deze zijn meester na die met lichten tred naar boven ging en hem daar liet staan. Toen kwam er een glimlach van zelfvoldoening over zijn goedig gerimpeld

gezicht, terwijl hij mompelde: „Hij meent het niet kwaad, onze kapitein. Nu, die kinderen zullen het zoo slecht niet hebben aan boord, daar sta ik voor in.”

„Wees maar gerust, mevrouwtje,” vervolgde hij zijn alleenspraak, „wees maar gerust, de kapitein houdt woord.”

Wob, die onder zijn roode wambuis een verwonderlijk zachtaardig gemoed droeg, sloop zacht op zijn sokken naar de hut, waar de kinderen sliepen en legde zijn oor er tegen aan. Hij hoorde niets. Alleen het zachte geklots der golven drong tot hem door. Blijkbaar sliepen de kleinen reeds. „God zegene hen,” zei de oude man eerbiedig, terwijl hij het hoofd in stilte ontblootte, „de mevrouw zal vannacht ook niet veel slapen daarginds. Arm bleek mevrouwtje, 't is wat te zeggen — wat te zeggen voor haar. Nu mevrouw,” zei Wob tegen een denkbeeldige gestalte, die hij voor zich zag, „de kapitein en Wob, dat zijn er twee, daar ge op kunt rekenen.”

En zoo in zichzelf sprekend, sloop hij zachtkens weg, overtuigd dat de kinderen in de zoete rust van den slaap waren.

Wat de oude man echter niet had gehoord was een zacht snikken uit het kleine bedje, dat door het golfgeklots werd overstemd.

Kleine Benjamin lag met wijd starende oogen in de duisternis te turen, met een angstig kloppend hartje, want hij hoorde Ismaël schreien. Hij kroop voorzichtig naar hem toe en legde zijn handje zacht op zijn broertjes gelaat, dat nat was van tranen.

„Waarom huil je zoo, Ismaël?” vroeg hij fluisterend. Hij was bang in de duisternis, en het golfgeklots maakte hem nog angstiger.

Ismaël trok hem naar zich toe in een wilde vlaag van smart en klemde zijn broertje hartstochtelijk vast.

„O Benny! waren we toch maar bij vader en moeder gebleven, ik ben zoo bedroefd, zoo heel bedroefd, dat ik het niet kan zeggen.”

„O, maar moeder heeft gezegd dat we weer bij haar zullen komen, weet je wel?” zei Benny.

„Ja, ik weet het, maar dat zal nog heel, heel lang duren, en ik verlang nu al zoo naar moeder terug,” snikte Ismaël. „O moeder! moeder! moeder!”

De onderdrukte kreet steeg wanhopend op van uit die kleine donkere kajuit. 't Was of de golven klagend hem medevoerden ver weg over de zee, om ze fluisterend over te brengen aan het moederoor daarginds.

En terwijl haar kleine jongen in stilte om

haar riep en jammerde, knielde daarginds in het stille avonduur een tengere bevende gestalte met gebogen hoofd en opgeheven handen, en smeekte om bescherming en troost voor haar verlaten lievelingen. En gedragen op de vleugelen van haar gebed, steeg die kreet uit het kinderhart op tot boven lucht en wolken tot het luisterend oor van den Hemelschen Vader. En als antwoord daarop daalde vrede en vertroosting neder in het ontroerde kinderhart.

Ismaëls oogen sloten zich zwaar en vermoeid, en de slaap deed hem zijn verdriet vergeten, ja bood zelfs troost. Want hij droomde, en in zijn droom zag hij zijn moeder, die hem vriendelijk glimlachend toeknikte, hij was in zijn slaap in haar nabijheid, en zijn smart was voorbij.

Kapitein Dumas zat onderwijl in zijn eigen hut en teekende lijnen op een groot papier, dat voor hem lag. Zijne gedachten waren echter niet bij zijn werk. Die zweefden terug naar de haven, die hij dien morgen was uitgestoomd, en hij dacht weder aan de beproefde ouders. „Ik zal haar nog heden avond bericht zenden,” peinsde hij, „dat zal haar goed doen, het arme vrouwtje. Kom, ik wil haar eens gauw verrassen met een brief. Bij de eerste aanlegplaats kan hij worden verzonden.”

Hij stond op, trok den inktkoker, die in zijn nabijheid was, naar zich toe, greep naar pen en papier, en schreef.

HOOFDSTUK IV.

Oude Wob en zijn meester.

't Is nacht! Een heldere sterrenhemel welft zich boven de zee zwijgend en diep.

De passagiers op „De Elviera” zijn allen in rust, en ook het meerendeel der bemanning heeft de kooien opgezocht.

De boot glijdt zachtkens voort, onder het fonkelende stargewelf; de zee is kalm en effen. Men hoort slechts het eentonig geklots der golven, die tegen het schip breken, en het dreunen der machines.

Dicht bij het roer zit in die nachtelijke eenzaamheid een stille gedaante op een lage houten bank. Op zijn knie ligt een boek met groote letters, en hij leest bij het flauwe schijnsel van een olielampje. Zijn rug is reeds gekromd, zijn gelaat doorploegd met rimpels, en het borstelige grijze haar komt uit van onder een ouden gedeukten hoed. Hij heeft

een bril op met bijzonder groote glazen. Blijkbaar is hij geen vlug lezer, want zijn vereelte wijsvinger, hard en ruw van allerlei werk, volgt woord voor woord.

De maan, die van achter een voorbijzwevende wolk te voorschijn komt, werpt een zilverachtig licht over het bruine verweerde gelaat met zijn vele groeven, en veredelt het met een uitdrukking van verheven rust.

Hij, die daar zit te lezen, is niemand anders dan onze goede oude Wob, die nachtdienst heeft.

Trouw op zijn post gebruikt hij de kalme stilte van den nacht, om ongestoord in zijn Bijbel te lezen. Hij leest, en hetgeen hij leest boeit hem zeer sterk: 't Is de geschiedenis van den rijken jongeling, die tot Jezus kwam en zeide: „Goede meester! wat moet ik doen opdat ik het eeuwige leven beërve?” Hij leest hoe de Heere tot hem zeide: „onderhoud de geboden”; hoe de jongeling antwoordde: „al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid af.”

„Dat is kras,” zei Wob, hardop sprekend, terwijl hij zijn bril afzette en de glazen er van afveegde, „dat is toch kras! Te durven zeggen, dat men al Gods geboden heeft onderhouden van zijn jonkheid af! En het dan nog wel tot den Heere Jezus zelf te zeggen!”

Hij zette zijn bril weer op, spreidde zijn zakdoek over zijn knieën, lei het Boek er op en las verder.

„En Jezus hem aanziende, beminde hem.” Wob kijkt al weer op van het Boek en vervalt in gepeins.

Zijn verbeelding maakt zich een voorstelling van dien rijken jongeling. Hij heeft het gelaat en de oogen van zijn kapitein, ja ook diens gestalte. In zijn gedachten ziet hij daar den Heiland met het edele majestueuze gelaat, vriendelijk dien rijken jongeling aanziende, wiens beminnelijkheid den Heer zoo aantrekt. En Wob twijfelt geen oogenblik of zoo het eens gebeurd ware, dat zijn meester tot Christus ware gekomen, het ook van hem zou gegolden hebben: En Jezus hem aanziende beminde hem.

In Wob's oogen was de kapitein van even onbesproken gedrag en vlekkeloozen levenswandel als die jongeling. Er was niets in zijn verleden, dat ook maar een schaduw van smet op zijn naam of persoon wierp. Dat heldere oog was de spiegel van blanke oprechtheid. Wob had tot nog toe weinig fouten in zijn meester ontdekt. Diens persoonlijkheid en karakter dwong den matroos zoowel als ieder een achting en eerbied af.

En toch, één ding was er, dat de oude zee-

man bitter betreurde. 't Was steeds een scherpe prikkel van smart voor zijn ziel.

't Was dit, dat zijn jonge gezagvoerder een beslist ongeloofige was, en dat ook wel zou blijven. De kapitein stak het niet onder stoelen en banken, dat hij niet aan den Bijbel geloofde als aan Gods Woord. Er waren toch zooveel mannen van wetenschap die dit betwijfelden, en alles ging toch maar in de wereld zijn natuurlijken gang. Zoo redeneerde de kapitein. Maar hij dacht er niet aan, dat de Schrift zegt: „Gij hebt het voor de wijzen en verstandigen verborgen, en het den kinderkens geopenbaard.” Misschien wist hij het niet eens, want hij had nimmer grondig den Bijbel gelezen en onderzocht. Al wat hij er nog van wist en zich herinnerde was wat zijn vrome moeder hem in zijn kinderjaren er uit had verteld en onderwezen. En dat waren meest de boeiende verhalen uit het Oude en Nieuwe Testament geweest.

Maar zoodra hij grooter werd, en onder makers kwam die zich om God noch Zijn gebod bekreunden, ja, er soms mee spotten, was Arthur denzelfden weg opgegaan als zij. Eerst begon hij met te twijfelen, en later bracht het hem tot ongelooft. Hij koesterde grooten eerbied voor zijne moeder, en het verheugde

hem, dat zij tenminste troost en steun vond in haar Bijbel en haar God, maar hij deelde haar overtuiging niet meer. Om zijne moeder geen verdriet te doen, liet hij zich zelden over zijne gevoelens uit, en als zij met hem sprak over de dingen van Gods Koninkrijk bewaarde hij zooveel mogelijk het stilzwijgen.

Maar het moederoog ontdekte zeer goed de wonde plek in het hart van haar zoon. Hij was haar eenige. Vóór zijn geboorte had zij vurig om hem gebeden. En toen hij opgroeide kon zij zeggen evenals van Timotheüs geschreven staat, dat hij van jongsaf aan de Schriften had geweten.

Wat een scherpe smart, wat een bittere beproeving voor de godvreezende moeder, toen zij bemerkte, dat haar Arthur werd afgevoerd van den rechten weg. Maar al had haar woord geen invloed meer op het hart haars zoons, aan haar gebeden kon hij niet ontkomen. En bidden deed zij voor hem, bijna zonder ophouden. Zooals de Psalmist zegt: „zij hebben op Hem gezien, ja Hem als een waterstroom aangelopen,” zoo bestormde zij met haar gebeden den genadetroon voor het behoud van haar zoon. En zij bouwde op dat andere woord er aan verbonden: „En hunne aangezichten zijn niet schaamrood geworden.”

Op Zijn tijd zou God ook haar gebeden verhooren: dat geloofde zij vast.

Maar 't was niet alleen zijne moeder; er was ook nog een ander, die voor Arthur bad. Dat was Wob. In alle stilte en eenvoud rees Wob's gebed voor zijn jongen meester op.

Wanneer hij daar zoo alleen zat en in zijn Bijbel las, was 't immer of dat welbekende, hem zoo dierbaar gelaat dicht bij hem was, of de oogen van zijn kapitein niet lachend, maar ernstig nederblikten in Gods Woord.

Soms, bij stormachtig weder, als zijn licht te onzeker was om bij te lezen, overdacht de oude man de geschiedenis van den storm op het meer van Gennesareth, en van des Heilands wonderdoende macht.

Wob had een levendige verbeelding, en al wat hij las doorleefde hij. Dikwijls verplaatste zich zijn geest bij het huisgezin te Bethanië. Dan zat hij met Maria, Martha's zuster, aan 'Jezus' voeten. En zijn ziel zwol van heilige liefde en eerbied voor den grooten Meester.

Niet zelden rolden er tranen op het verschoten blad van zijn ouden Bijbel, als hij de geschiedenis las van Lazarus, die uit den dood werd opgewekt. Wob stond dan in zijn geest bij het graf. Dan vergat hij alles om zich heen, den tijd, zijn schip en al het andere.

Ja, soms hoorde hij niet eens het fluiten van den wind, zoo was hij verdiept in zijn lectuur. 't Was niet altijd zoo met hem geweest. Er was een tijd, en de oude zeeman wist dit maar al te goed met pijnlijke herinnering, dat hij God niet kende voor zijn hart. Dat Gods Woord een gesloten boek voor hem was, en hij niet bad.

't Was in den tijd, toen zijn vrouw nog leefde, en hij een lief dochttertje bezat. Toen was Wob een godlooचनाar en vloeker. Maar de Heere, die in Zijne vrijmachtige genade besloten had, Wob te redden van den eeuwigen dood, ging een moeielijken weg met hem op. Beiden, zijn vrouw en kind, stierven aan een kwaadaardige koorts. Dat was het middel van Wob's bekeering. En zoo werd Wolter Jansen of „oude Wob” van een kind der zonde een kind van God.

HOOFDSTUK V.

Een gesprek in den maneschijn.

Nog zat Wob in gepeins verzonken, toen hij plotseling opschrikte door het geluid van naderende voetstappen.

Van het andere einde der boot kwam een gestalte in een langen mantel gehuld naar hem toe.

De oude man wist, wie het was, die hem daar een nachtelijk bezoek kwam brengen. 't Was niemand anders dan de kapitein, die de ronde deed.

Hij naderde met langzame schreden. Toen hij dichtbij was, zag Wob bij het licht der maan, dat zijn meester zeer bleek zag. Er lag een ongewone uitdrukking op diens gelaat.

„Wat leest gij daar, Wob?” vroeg de kapitein zonder nadere inleiding, „en waar zit ge zoo over te mijmeren? Ik weet niet hoe het komt,” ging hij voort, „maar 'k kan van avond maar niet in slaap komen. 't Geeft niets, of ik mij al om en om gooi, allerlei beelden en visioenen rijzen voor mijn geest op. Ge moet me maar eens wat bezig houden; kom, vertel me eens wat. Misschien leidt dat mijn geest wat af, en staat dat bleeke vrouwtje van vanmorgen mij niet langer zoo toe te wuiven in mijn verbeelding.”

„Kapitein,” zei Wob eerbiedig, „ik las daar zoeven in mijn Bijbel; misschien wilt ge niet gaarne daarvan hooren.”

„'t Is me om 't even,” antwoordde de kapitein onverschillig, „vertel me maar eens wat ge daar laast.”

„Ik las daar,” verhaalde Wob, „de geschiedenis van den rijken jongeling, die tot den Heere Jezus kwam, en vroeg wat hij doen moest om het eeuwige leven te beërven. En de Heer zeide tot Hem: „onderhoud de geboden.” Maar hij antwoordde, dat hij ze alle had onderhouden van zijne jonkheid af aan. En hij vroeg wat hem nog ontbrak. En er staat, dat, toen hij dit zeide, de Heere Jezus hem aanziende, hem beminde.

Maar nu stelt de Heer hem op de proef, of het hem waarlijk ernst was, en hij er alles voor over had om de hemelsche schatten te beërven. De Heer gebiedt hem zijn rijkdom aan de armen te geven, en Hem te volgen. Nu, zoo lief had hij den Heere Jezus toch niet,” vervolgt Wob, „hij wou liever zijn aardsche schatten behouden.

Hij ging bedroefd weg van den Heer.”

De kapitein had stil toegeluisterd. Toen zeide hij op luchtigen, eenigszins spottenden toon: „Nu en waar peinst gij nu over? Welk moeilijk vraagstuk lostet gij nu in uw eigen op, of dacht ge soms aan iemand anders?”

„Ik dacht aan u, kapitein,” zei Wob ernstig en oprecht.

„Waarlijk,” riep zijn meester uit. „Wel, laat eens hooren! Me dunkt, ik heb toch geen

schatten, die ik heb op te offeren, wel? En heb ik ooit gezegd dat ik al de geboden, die er geschreven staan, heb onderhouden? Neen, zoo braaf en deugdzaam acht ik mijzelf niet. Waarin vergelijkt gij mij dan met dien jongeling? Kom, biecht eens op!"

De oude zeeman hief het gelaat op en zag zijn jongen meester bedroefd aan. Dat schoone, edele gelaat, maar met dien spottenden glimlach over het heilige, deed hem pijnlijk aan.

Wob wist, dat zelfs de woorden zijner vrome moeder geen indruk op den kapitein maakten; hoe zou dan hij, de oude ongeletterde Wob, den sleutel tot dat hart vinden?

„Ik dacht er over, kapitein,” begon hij aarzelend, „dat zoo de kapitein ook eens tot den Heere Jezus wilde gaan, de Heer hem ongetwijfeld een goeden raad zou geven.”

„En welken raad denkt gij, dat ik noodig heb?” vroeg Arthur Dumas, nu zelf ernstig. „Denkt gij wezenlijk, dat ik een goeden raad noodig heb?”

„Christus zou u den weg aanwijzen, die tot het ware geluk leidt, dat is tot volkomen vrede. De kapitein is evenals de rijke jongeling braaf en deugdzaam en een goed zoon voor zijn moeder. Evenals hij, zoudt gij wel zekerheid willen hebben omtrent uw eeuwig lot; gij

zoudt gaarne een duurzaam geluk bezitten. En nu dacht ik, — vergeef het ouden Wob, kapitein, — ik dacht zoo, dat, als de kapitein maar eens wou onderzoeken wat hem ontbrak voor het eeuwig Leven. Want er is een leven na dit leven,” ging de oude man geróerd voort, „en — o kapitein! 't kan toch zoo gauw gedaan zijn met een mensch.

't Eene oogenblik zijn wij gezond, en zoo, als de dood komt, worden we door het graf verslonden met al ons bestaan. En als de storm hoog opsteekt, ook in ons leven, dan gevoelen wij het ook wel, hoe nietig wij menschen zijn, en hoe groot God is.”

„Put ge werkelijk troost uit uw geloof, Wob?”

„Kapitein, het is mijn eenig steunsel in het leven en het zal mijn plechtanker zijn in de ure van mijn dood.

Het viel den rijken jongeling zoo moeielijk den Heer te volgen, hij noemde hem wel „goede Meester” maar hij wilde niet achter Hem aan. Maar vreeselijk zal het hem geweest zijn, toen hij later tot ontdekking kwam van hetgeen hij versmaad heeft. Van Mozes, den man Gods, staat, dat hij de versmaadheid van Christus grooter rijkdom achtte dan de schatten van Egypte, want hij zag op de ver-

gelding des loons. Maar de jongeling koos net andersom."

"Ik wenschte wel, dat ik door uw bril kon zien, Wob," zei de gezagvoerder met een zucht. "Waarlijk, ik wou dat ik ook volkomen gelukkig was."

"En ik zou er mijn leven wel voor willen geven, zoo ik daarmee den kapitein tot dat geluk kon zien komen," zei Wob met vuur.

Wezenlijk gevoelde kapitein Dumas, terwijl hij in het trouwhartige gelaat blikte, waarop een stille vreugde zich afspiegelde, dat de oude, ongeleerde Wob iets bezat dat hij miste.

't Mocht dan gegrond zijn of niet, Wob was gelukkig. En dat geluk, hij vond het in het lezen der Heilige Schrift.

De kapitein had Wob gekend, toen hij nog een ruw, goddeloos mensch was, en hij wist van de verandering, die er met hem had plaats gegrepen, sinds hij een Christen was geworden. Toen was hij omgekeerd als een blad aan een boom. Er *moest* dus toch een verborgen kracht zijn, die dit alles teweegbracht.

Zacht legde hij zijne hand op den gebogen schouder van den ouden man, en zag hem geroerd aan.

"Gij meent het goed, Wob," zei hij met een zucht. "Maar ik kan alles niet aannemen wat

gij mij daar voorhoudt; maar 't is goed, dat gij voor mij blijft bidden, het zal mij ten minste geen kwaad doen." En zacht fluitend, om zijn gevoel te bedwingen, slenterde de kapitein weg en zocht zijn kajuit op.

Toen hij langs de hut der beide knaapjes ging, bleef hij staan en luisterde. Hun ge-regelde ademhaling verkondigde hem, dat zij gerust slapen. Onhoorbaar opende de kapitein de lage deur en trad voorzichtig binnen.

Daar lagen zij dicht naast elkander, hand in hand, met de hoofdjes tegen elkaar. Een breede lichtstreep viel door het kleine ronde venster op hun gezichtjes, en deed de tranen, die aan Ismaëls wimpers hingen, als dauw-droppels schitteren.

De kapitein boog zich over hen heen, en bespiedde beider gelaat. „Hij heeft geschreid, de arme jongen,” zei hij bewogen in zichzelf. „Nee, Wob! ik ben het nog niet met u eens, dat Christus te volgen zulk een zalig leven is. De arme ouders daarginds dienen Hem dan toch wel met heel hun hart. En wat is hun loon? Moeite en tranen, zelfs in die kleine kinderen.” Maar de kapitein begreep niet, dat het volgen van den Heere Jezus in zelfverloochening en strijd een groot en rijk loon in zich draagt, door een onuitsprekelijken vrede en stille vreugde.

Arthur Dumas zag alleen op het uitwendige, zag wat voor oogen is; maar hij zag de springader van vertroosting en zaligheid niet.

En toch, hoewel onbewust, was hij bezig iets voor den Heere Jezus te doen. De Heiland, die eens Levi uit zijn tolhuis riep, om Hem te volgen, had ook een roeping voor Arthur Dumas, hoewel hij het niet verstond. Hij, de goede Herder, die de lammeren draagt in Zijn schoot en teederlijk waakt over het kleine kind, Hij zelf had de beide eenzame knaapjes toevertrouwd juist aan de zorg van den man, die meende niet in staat te zijn, iets voor den Heiland te doen.

De kapitein wierp zich om op zijn leger en staarde lang in het zilveren maanlicht. Eindelijk viel hij in slaap. En in zijn eerste sluimering zag hij wederom de slapende kinderen. En achter hen verscheen een vriendelijk zacht gelaat, dat hem teeder aanzag. En een stem zeide tot hem: „Volg mij”. Arthur Dumas wenschte niet tot Jezus te gaan. Maar nu was de Heere Jezus zelf tot hem gekomen, in de stilte van den nacht. En hij wist het niet.

HOOFDSTUK VI.

De kapitein houdt woord.

Toen Ismaël den volgenden morgen ontwaakte, scheen de zon helder door het venster in zijn bed. Benny sliep nog en hij lag daar in het heldere morgenlicht en zag er zoo lief en vredig uit, dat zijn broertje de oogen niet van hem kon afhouden. 't Was de eerste dag, die een aanvang voor hem nam op de boot, en hij dacht er over, hoe die dag voor hem wezen zou. De smart van den vorigen avond was geheel weggevaagd.

Vroolijk zag hij den komenden dag tegevoet, want het nieuwe en vreemde van zijn omgeving had toch iets prikkelends voor een jongen van negen jaar. Er was op de boot zooveel te zien, met kinderlijke opgetogenheid verlangde hij een kijkje bij de machines te nemen. Wob had hem den vorigen avond beloofd, dat hij hem een heele boel zou laten kijken, als hij eerst maar eens goed geslapen had. En Ismaël verheugde zich in de komende dingen.

Hij verlangde nu maar, dat Benjamin wakker werd, opdat hij met hem kon praten.

Nu in den morgenstond beschouwde Ismaël de reis van een geheel ander standpunt. Hij had zich heel lang van te voren in het voorzicht verheugd, doch dat weggaan van vader en moeder was toch erg hard geweest.

Ismaël was een jongen van eene levendige, diepvoelende natuur. Als de smart hem eenmaal aangreep, liet hij er zich ook geheel door beheerschen. Maar zoodra de eerste hartstochtelijke uitbarsting voorbij was, hief hij het hoofd weër op. Dan was het ergste geleden, en stelde hij weer belang in allerlei om hem heen. Dan had het verdriet hem ook geheel losgelaten, en hij dacht er niet meer aan terug. Het afscheid van zijne moeder had hem diep in 't kinderlijk hart gegrepen. 't Was even wild en stormachtig, als oprecht geweest. Maar nu was 't ook over en hij dacht er op 't oogenblik in 't geheel niet meer aan.

Met den kleinen Benjamin was het geheel anders. Zijn verdriet uitte zich niet in hartstochtelijke uitbarstingen, maar zijn arm klein hartje gevoelde een onuitsprekelijk verlangen, grenzend aan heimwee. Voor 't eerst had moeder hem niet toegedekt, en had hij niet bij haar zijn gebedje kunnen opzeggen.

Hij was 's nachts wakker geworden en was

zeer koud geweest. Maar de teedere moederhand was er niet, om hem warm toe te stoppen. En huiverig en bang van het golfgeklots en de duisternis had hij het hoofdje in het kussen gedrukt.

Toen had hij zich verbeeld, dat moeder bij zijn bed zat, en dat zij zich over hem heen boog. En hij had fluisterend tot haar gesproken, juist alsof zij er werkelijk was, en hij had zijn handjes uitgestoken in de duisternis, als om haar vast te grijpen.

Eerst tegen de morgenschemering was hij weer ingeslapen, en droomde hij dat zij werkelijk bij hem was, en hem in haar armen hield. Hij droomde dat zij hem kuste, doch toen hij zijn oogen opsloeg, was het niet zijne moeder maar Ismaël, die zich over hem heenboog en hem de lange krullen van 't voorhoofd streek.

„Kijk eens, Benny!” riep Ismaël vroolijk uit, „kijk toch eens, hoe mooi de zon op de zee schijnt! Net of de zee van goud is, vind je niet?”

Benjamin wreef slaperig zijn oogjes uit, en deed moeite om goed wakker te worden. Hij wilde zich juist oprichten, toen de kapitein binnen kwam met twee glazen melk.

„Wel, mijn beste jongens!” riep hij hun vroolijk toe, „hebt gij goed geslapen? Benny, mijn kleine man, zie eens hier!”

Hij zette het blad neer, tilde het jongske uit het bed en zette hem op zijn knie.

De kapitein zag er zoo opgewekt uit, dat hij zelf een verpersoonlijkte zonnestraal geleek. Hij streek Benny de lange krullen van het lieve gezichtje en liet hem drinken.

Ismaël begon dadelijk een levendig gesprek, en de kapitein lachte en stoeide met hem. Ismaël gevoelde zich met zijn beschermer op een goeden voet. Nu begon de aankleedpartij. Maar dat ging niet gemakkelijk. 't Bleek dat de kapitein beter een groote boot besturen kon, dan kleine jongens aankleeden. Hij vond het een zeer lastig en moeilijk werk, en was niet weinig verlegen, toen Ismaël in schaterend gelach uitbarstte, omdat het flanellen chemisetje van Benjamin achterstevoren zat.

De kapitein had het hem bij vergissing verkeerd aangetrokken.

„O, wat een grap!” riep de knaap schaterend uit, „dat zit heelemaal verkeerd! neen maar, dat moest moeder eens zien. En kijk eens, hij heeft zijne schoenen ook aan den verkeerden voet; de knoopjes zitten van binnen in plaats van aan den buitenkant!”

De fout werd hersteld, doch de kapitein getuigde, dat hij nooit in zijn leven zoo had gezocht bij eenig werk.

Doch eindelijk was dan toch het toilet voltooid, en nu nam de kapitein de kinderen bij de hand en begaf zich met hen naar de eetzaal.

Het was zulk een heldere morgen en alles zag er zoo prettig uit op de boot, dat Ismaël jubelend rondsprong.

Er heerschte groote bedrijvigheid, elk was aan zijn morgenwerk. Er waren nog maar weinig passagiers bij de hand. De meesten sliepen dien eersten morgen lang, na de ondervonden aandoening.

Op weg naar de eetzaal ontmoetten zij op het tweede wandeldek een slanken, bleeken knaap, met groote, droefgeestige oogen.

Hij was druk aan 't werk, maar zag er niet opgewekt uit. In tegenstelling met den vroolijken zonnenschijn leek zijn gezicht op een droevigen, somberen regendag, zoot reurig zag hij er uit.

„Wel Tim,” riep de kapitein hem tegemoet, „is alles daarbinnen in orde?”

„Jawel kapitein,” zei Tim.

Zijn stem was als een gebroken fluit, waar de klank uit is.

„Hoe is het, mijn jongen?” zei de gezagvoerder terwijl hij hem oplettend aankeek, „ge zet een gezicht als een onweerswolk. Wat schort er aan? Kom, kijk eens wat

vroolijker, en zie eens naar deze beide maatjes hier; zijn dat geen twee aardige speelmakkertjes? Daar mag je nu eens mee stoeien in je eigen tijd, dat zal je goed doen. Zet nu eens dadelijk een ander gezicht, en kijk hen eens vriendelijk aan."

De bleeke knaap deed zijn best om zijn gezicht in een andere plooi te brengen, doch 't gelukte hem maar ten deele. Wel kwam er een glimlach om zijn lippen, doch de droeve uitdrukking verdween niet uit zijn oogen. Hij keek de beide kinderen na, die huppelend door de geopende deur de eetzaal insprongen, en zuchtte.

"Tim denkt aan huis," dacht de kapitein bij zich zelf.

Hij wist wel wat er aan haperde bij den bleeken kajuitsjongen.

En Tim dacht werkelijk aan huis. Hij dacht aan zijn eigen kleinen broeder en aan zijne zusjes, waarvan hij zoo heel veel hield; en waarvan hij zich moedwillig gescheiden had.

De tranen kwamen hem in de oogen en rolden in den emmer water, waarin hij zijn zeemlap uitspoelde, nadat hij juist den rand der boot had afgewreven.

't Zou nog zoo lang duren, eer hij de zijnen weer zou zien.

Na het ontbijt haalde de kapitein twee leien voor den dag, die hij opzettelijk voor de kinderen had aangeschaft, en begon de eerste morgenles. Hij had reeds een plan gemaakt en de verdeeling van den dag voor hen geregeld, want hij wist, dat inspanning de beste afleiding is.

Zoo kweet kapitein Dumas zich van de hem opgedragen taak, en hield hij trouw zijn woord.

HOOFDSTUK VII.

Tim verlangt naar huis.

Kapitein Dumas had gehoopt en zich voorgesteld, dat de omgang met de beide kinderen een heilzamen, weldadigen invloed zou uitoefenen op den bleeken, treurigen Tim.

Hij liet de knaapjes zooveel mogelijk bij hem, en zij vonden in hem wel een goed vriend, maar geen opbeurend gezelschap.

Eerst scheen het wel, dat Tim wat opvroolijkte. De kapitein had hem een paar maal met Ismaël hooren lachen. Maar na een veertien dagen verviel de knaap weder in

denzelfden treurigen gemoedstoestand. In zijn vrije oogenblikken kon men hem meest vinden op de uiterste punt der boot, zwijgend en in zich zelf gekeerd. Hij trok zich zoo veel mogelijk terug en had geen lust meer in praten en spelen. Ismaëls vroolijkheid was eer hinderlijk voor zijn pijnlijk gewond hart. Hij ontweek den knaap liever, dan dat hij hem zocht.

Benjamin trok hem meer aan. Het kleine, stille, zachtaardige kind, dat zoo rustig naast hem kon staan, zag hem zoo gevoelvol aan met de groote, donkere oogen. 't Was alsof hij instinctmatig gevoelde, wat er in Tim omging.

Op zekeren avond echter scheen Tim opgewekter dan gewoonlijk.

Hij zat met beide knaapjes op het wandeldek. Tim was bezig van een plank een bootje te snijden. Juist wilde hij er den mast op spijkeren, toen hij opschrikte bij een plotselingen uitroep van Ismaël. De knaap had stil naast hem gestaan, en met spanning zijn werk gadeslagen.

Doch nu opeens was zijn aandacht afgeleid. Hij staarde in de verte, waar een groote avondwolk met gouden randen langzaam kwam aandrijven.

De zon was aan het ondergaan, als een ontzaglijk groote vuurbol, die uitspatte in

duizenden stralen, zich wêerkaatste in de zee, de golven deed aanrollen in een stroom van vloeiend goud. Zij schitterde op de groote witte wolk, en overstroomde haar met een purperen gloed.

„O, kijk toch eens! — kijk eens hoe mooi!” riep Ismaël opgetogen, terwijl hij van verrukking in zijn handen klapte. „O Tim, dat moest moeder eens kunnen zien, zij houdt zooveel van een mooie lucht en avondwolken!”

Ismaël, die een diep gevoel had voor natuurschoon, staarde in eerbiedige bewondering naar den hemel.

Het woord „moeder” scheen plotseling in hêt gemoed van Tim een wonderlijke uitwerking te hebben. Want zijn oogen sprongen vol tranen, terwijl hij in de aangewezen richting keek.

„Waarom huil je, Tim?” vroeg Ismaël verwonderd.

„Ik dacht aan mijn moeder, jongenheer,” antwoordde Tim, „en wat zij wêl zou zeggen als zij dit eens zag.”

„Is je moeder wel eens op zee geweest, Tim?” vroeg Ismaël.

„Nog nooit,” zei Tim, „ik geloof, dat ze in heel haar leven nog maar eens de zee heeft gezien. Dat was toen zij mij naar de boot bracht, bij mijn vertrek.”

„Hé!” riep Ismaël uit, „en wat zei je moeder wel, toen ze de zee zag, Tim?”

„Ze zeide niets, maar ze schreide erg, en was zoo beangst bij de gedachte, dat ik op dat groote water moest rondzwalken.”

En de herinnering aan zijn moeders bezorgdheid deed nog grooter tranen in Timotheüs' oogen opwellen.

„Maar waarom liet ze je dan toch gaan, als ze zoo bang was voor de zee?” onderzocht Ismaël verder.

„Wel, omdat ik wilde, jongenheer. Moeder had het al maar tegengehouden. Maar ik had het nu eenmaal in mijn hoofd gezet, dat ik naar Indië wilde. Wat moeder ook zeide, en hoe zij er ook tegen protesteerde, ik plaagde haar dag aan dag, om mij te laten gaan. Toen zij bij haar weigering bleef, dreigde ik te zullen wegloopen of mij te verdrinken, en toen, uit vrees, dat ik dit doen zou, gaf zij eindelijk toe. Maar o, jongenheer, ik heb er zoo'n berouw van! Dag en nacht staat het beeld mijner moeder mij voor den geest, zooals ik haar het laatst heb gezien, zoo bleek en schreiend. 't Vervolgt mij altijd, en ik geloof, dat dit de straf is voor mijn ongehoorzaamheid.”

„Maar waarom wou je naar zee, Tim?”

„Wel, ziet ge,“ ging Tim voort, „wij zijn zeer arm. Vader is dood en moeder verdient voor ons allen den kost, en wascht voor de menschen. Sedert ik van school af ben, moest ik haar helpen. Het werd mijn werk, bij de klanten het waschgoed te gaan ophalen, en weer thuis te brengen. Den tijd, die er dan nog over schoot, moest ik geregeld den mangel trekken. Dit leven beviel mij zeer slecht, en ik peinsde er over, hoe ik op een andere manier moeder kon helpen het brood te verdienen. Ik verzon van alles, en probeerde ook wel eens het een en ander, maar niets lukte. Moeder kon mij niet den geheelen dag missen en de tijd, dien ik over had, was zoo beperkt, dat ik er niets bij verdienen kon.

Nu woonde er, twee deuren van ons af, eene oude vrouw, wier kleinzoon matroos is op een mailboot.

Op zekeren Zaterdagavond kwam hij thuis. Hij had een fonkelnieuw pak aan en bracht een afbeeldsel mede van zijn boot. Hij kwam ook bij ons in huis en vertelde van zijn reis, en liet het geld, dat hij verdiend had, rammelen in zijn zak. Toen kwam ik het eerst op de gedachte, naar zee te willen. 'k Stelde mij voor, als ik naar Indië ging, dat ik ook terug zou komen en een zak vol goud mede

brengeu voor moeder en die gedachte liet mij niet meer los.

Zoolang hij aan wal was, kwam hij dikwijls bij ons, en ik werd hoe langer hoe vuriger in mijn begeerte om te gaan. Moeder zag er zoo tegen op; zij hield mij gedurig voor, dat zij dan niemand had om haar te helpen met den mangel. Mijn zusjes zijn te teer en te zwak, en mijn broertje is nog te klein. En, o jongenheer Ismaël, ik heb er zoo'n berouw van, dat ik het heb doorgezet en gegaan ben. Moeder, die zoo zwak is, is nu genoodzaakt alles zelf te doen. Het zal haar kracht breken, dat weet ik zeker. O, ik ben een slechte jongen geweest; dat ben ik. Wel had ik dadelijk spijt op hetzelfde oogenblik, dat het schip de haven verliet, en 'k haar daar schreiend zag staan. Toen voelde ik reeds wroeging, en ik wilde terug. Maar 't was te laat. Toen moest ik mee, maar de gedachte aan het verdriet, dat ik haar berokkend had, liet mij geen oogenblik los. En nu," vervolgde Tim, terwijl de tranen hem uit de oogen stroomden, „nu ben ik op weg naar haar toe. Maar o, ik vrees zoo, dat ik haar niet meer zal zien. Het verdriet kan haar hart hebben gebroken. Ik heb al zoo lang uitgekeken naar tijding van haar, 't is zoo lang geleden, sinds ik haar laatsten brief ontving,

dat ik vrees dat zij ziek of stervend is. Die gedachte foltert mij zoo, dat ik soms niet kan eten of drinken. En dan, was ik maar niet ongehoorzaam geweest! In haar laatsten brief schreef zij mij nog zoo, dat 'k wel wist wat het vijfde gebod zegt, en dat ik nimmer Gods zegen kon verwachten, omdat ik tegen haar wil had gehandeld. Bij moeders laatsten brief, dien ik te Port-Saïd ontving, was een klein briefje van mijn zusje ingesloten. Zij schreef mij, dat moeder zoo mager werd. O jongenheer Ismaël, als zij nu toch eens stierf van verdriet!"

De zoon was geheel ondergegaan, doch bij de schemering zag Ismaël hoe het gelaat van Tim was verwrongen van smart. Hij gevoelde een diep en innig medelijden met zijn nieuwen vriend.

Hoeveel zij ook verschilden in leeftijd, hierin waren zij lotgenooten, dat zij beiden van moeder waren gescheiden en beiden oogenblikken kenden van hartstochtelijk verlangen. Hij legde zijn kleine zachte hand op de hand van den kajuitsjongen, en zag hem met teedere bezorgdheid aan

„Hebt gij een *lieve* moeder, Tim?" vroeg hij eenigszins bedeesd. „Weet gij, ik bedoel een moeder, die in den Bijbel leest, en die u leerde bidden?"

Tim knikte zwijgend van ja.

„Dan is het nog erger,” zei Ismaël. „Maar ziet gij, Tim, als gij nu ook maar bidt. Ik weet zeker, dat bidden je goed zal doen. Want als ik heel erg naar moeder verlang, zóó dat ik het bijna niet kan uithouden, dan probeer ik te bidden, en het helpt. Want dan houdt dat heel erge verlangen op, en denk ik aan wat anders.”

„Waarom denkt gij dan?” vroeg Tim levendig. Hij verlangde ook naar afleiding in zijn verdriet.

„Aan wat moeder mij gezegd heeft. Eén die altijd bij ons is. Het is de Heere Jezus. Hij heeft gezegd: Ziet, Ik ben met 'u, al de dagen. Elken dag is de Heere Jezus bij ons.”

Tim's blik, die zich een oogenblik had verhelderd, werd weer droefgeestig. Hij zuchtte diep en zeide toen: „Dat zal wel niet voor mij zijn, want de Heer zal het niet hebben goedgekeurd, dat ik mijn lieve moeder verliet. Hij zal wel met moeder zijn, maar niet met mij. Ik geloof eerder dat, zoo Hij nog op aarde was, en ik Hem kon gaan opzoeken, Hij zich van mij zou afwenden. Ik weet niet of ik zelfs wel eens tot Hem zou durven gaan, omdat ik zoo'n slechte jongen ben.”

„O, ja wel, Tim, zoo moet ge niet spreken.

De Heere Jezus had altijd zooveel medelijden met al degenen, die bedrukt en bedroefd waren. Moeder heeft er mij zoo dikwijls van verteld, hoe vriendelijk Hij sprak met allen, die verdriet hadden. Hij kon geen tranen zien die Hij niet droogde. Gij schreit ook, dus de Heer zou met u ook medelijden hebben, en zeggen: „wáárom schreit gij, Tim? — ween niet.” En dan zou Hij er, denk ik bij zeggen: „Uw zonden zijn u vergeven, ga heen in vrede.”

„Hè,” zei Tim met een stralend gezicht, „als dat eens waar was.”

„En,” ging Ismaël voort, „Hij heeft ook gezegd: „Komt tot Mij allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.” Ik zou het maar wèl durven, Tim, ik zou het maar doen.”

„Wat doen?”

„Wèl, tot den Heer Jezus gaan, en Hem vragen u te vergeven.”

„Zoudt gij denken, dat Hij naar mij hooren zou, naar zulk een slechten jongen als ik ben, die zijn moeder in den steek liet? Misschien,” zei Tim na eenig nadenken, „zou Hij het doen, als gij het Hem voor mij vraagt.”

„Welnu,” zei Ismaël, „ik zal het Hem vragen, maar dan moet gij 't zelf ook doen.” De knaap vouwde de handen, en Benjamin, die

stil had toegeluisterd, nam eerbiedig zijn petje af. Tim boog het hoofd en Ismaël bad hardop:

„Lieve Heere Jezus, hier is Tim, die zoo erg bedroefd is. Hij heeft zijn moeder in den steek gelaten en nu heeft hij er zoo'n spijt van. Maar hij zal het later nooit meer doen, lieve Heer, zegt hij. Wilt Gij maken, dat hij weer bij zijn moeder komt als 't u blijft? Maar nu hij nog niet bij zijn moeder is, wilt Gij nu doen zooals Gij beloofd hebt, en zoo lang bij hem blijven tot aan het einde der dagen. Amen.”

Tim droogde zijn tranen af, en zag Ismaël met een dankbaren blik aan. Toen vroeg hij:

„Moet er dat laatste ook bij, jongenheer?”

Hij was in twijfel of dit wel op zijn omstandigheid van toepassing was.

„Ja zeker,” bevestigde Ismaël, „het hoort er bij, en daarom zal het goed zijn, het er bij te bidden.”

En nog eens herhaalde hij: „Ziet ik ben met u al de dagen. Zóó staat het er, en zoo zal het zeker goed zijn.”

Wob kwam nu waarschuwen, dat het tijd werd voor Ismaël en Benjamin om naar bed te gaan, en dat hun avondeten gereed stond.

Na een hartelijk afscheid van Tim gingen zij met Wob mede.

Tim oogde hen na, totdat zij de trap afgaande uit zijn gezicht verdwenen.

Hij loosde een diepen zucht; toch had het eenvoudige gebed van Ismaël hem bijzonder goed gedaan en getroost.

HOOFDSTUK VIII.

Een angstige nacht.

Er verliepen eenige dagen, die op „De Elviera” ongestoord voorbijgingen.

Het weder was steeds schoon geweest, en de wind gunstig. De passagiers zaten meest bovenop, en genoten van de verkwikkende lucht. Al spoedig hadden Ismaël en Benny de harten hunner medereizigers gewonnen. Er waren niet meer kinderen aan boord. De beide knaapjes waren een heele gezelligheid voor hun omgeving. Had de kapitein het druk, er waren onder de passagiers altijd, die zich gaarne met hen belastten. Vooral Benjamin was spoedig de lieveling van allen. Ook onder de matrozen was er geen enkele, die niet altijd een vriendelijk woord voor hem had. Iedereen beijverde zich, het den kinderen zoo prettig mogelijk te maken.

Maar als het avonduur was aangebroken, als de zon in gouden gloed in zee dook, dan brak voor Ismaël het heerlijkste oogenblik van den dag aan. Dan kwam de kapitein bij hen op het dek, nam elk op een knie en vertelde hun de wonderlijkste en schoonste verhalen. Geschiedenissen van vogels en zeehonden, met allerlei grappigs, zoodat Ismaël in zijn handen klapte, en beiden het uitschaterden van pret. Als dan het vertellen was afgelopen, en zij hun avondeten hadden genuttigd, nam hij ze bij de hand, en bracht ze zelf te bed.

Nimmer vergat de kapitein echter de kinderen te doen bidden. Ook hierin vervulde hij trouw zijn plicht. De kapitein dacht nog dikwijls aan de bleeke moeder, en hij wilde niet ontrouw zijn aan zijn eens gegeven woord en bēlofte. In elk opzicht handelde hij, zooals hij dacht, dat het haar goedkeuring zou wegdragen. Hij onderwees de kinderen zelf op een geregeld uur van den dag. Daarna liet hij ze zich ontspannen met spelen.

In die vrije uurtjes waren zij het liefst bij Wob. Wob wist van de kleinste stukjes hout de aardigste voorwerpen te vervaardigen. En wederkeerig leerde Ismaël Wob al de versjes, die zijne moeder hem geleerd had.

Met onuitputtelijk geduld zei Wob de regels

een voor een na, totdat hij het geheele vers van buiten kende. Want Wob leerde niet vlug, en 't was lang geleden, sinds hij zijn laatsten catechismus van buiten had geleerd.

In ruil daarvoor las Wob de kinderen de geschiedenissen uit zijn Bijbel voor. Dan sprak de oude zeeman met hen over den Heiland, den grooten Kindervriend, die eenmaal kinderen in Zijn armen nam en zegende. En Wob, de oude stoere zeeman, rekende het zich een eer, in dezen iets voor zijn Meester te mogen doen.

't Is laat in den avond.

Den geheelen dag had de lucht er bewolkt uitgezien. Nu tegen den avond was de wind opgestoken. De barometer stond op storm, en dreigend joegen de wolken elkander achterna. Onheilspellend gloeide de lucht met een vreemden rossigen gloed. Bedenklijk staarden de zeelieden van „De Elviera” naar den horizon. Zij kenden die verschijnselen, en wisten dat het niets goeds beteekende.

De kapitein liep het dek op en neêr. Wob stond bij de verschansing en keek uit. De groene golven verhieven hun kruinen en opgezweept door den wind rolden zij met donderend geraas elkander na. De stormvogels vlogen in groot getal, in wilde vlucht, gierend

heen en weêr, en scheerden met hun vlerken bijna de ruggen der golven. 't Werd hoe langer hoe donkerder. Slechts die vreemde rossige gloed bleef aan den hemel en verspreidde een onzeker fantastisch licht.

„Dat ziet er slecht uit voor van nacht, kapitein,” zei Wob, terwijl hij naar de lucht keek. „Dat zal een onrustig nachtje geven.”

„Ik vrees er ook voor,” antwoordde de gezagvoerder. „'t Zal goed zijn de noodige voorzorgsmaatregelen te nemen.”

En dit zeggende stapte de kapitein over een rol touw, en begaf zich naar den voorsteven, waar hij den eersten stuurman zag staan.

Hij wilde met dezen overleggen wat te doen. De nacht viel snel in, maar bijna niemand op „De Elviera” begaf zich ter ruste. De matrozen waren ijverig in de weer; de passagiers liepen angstig en rusteloos door elkander, en hielden drukke gesprekken. Alleen Ismaël en Benjamin lagen in hun bedje, en kropen dicht tegen elkander aan.

„Sla je armen maar om mijn hals, Benny, en houd mij stijf vast,” ze Ismaël. „Ziet ge, nu voel je het schudden toch zoo niet, is 't wel?”

„De zee komt,” fluisterde Benjamin, en klemde zich nog vaster aan zijn broertje.

Juist kwam een groote groene golf aanrollen, die schuimend uiteenspatte tegen het kleine ronde venster. De knaapjes sidderden van vrees.

„Ismaël,” fluisterde Benny, „zou de Heere Jezus nu op de zee zijn?”

„Bedoel je, dat de Heer op de zee wandelt, zoals toen Hij nog op aarde was?”

„Ja,” zei Benjamin, „zooals op dien keer, waarvan moeder ons wel eens verteld heeft. Toen Hij tot de zee zeide: „wees stil!”

„De Heere Jezus is niet meer op aarde,” zei Ismaël nadenkend. „Maar,” ging hij voort, „ik geloof wel, dat hij daarom op de zee is. Moeder zeide, dat als het mocht stormen, wij er aan denken moesten, dat God overal is, en dat de Heere Jezus nog even machtig is om te helpen als toen Hij op aarde was. Alleen is Hij nu in den Hemel, en kunnen wij Hem niet zien.”

Plotseling vloog Ismaël op. „Hoort ge dat, Benny?” zei hij ontzet.

Hij ging overeind zitten en sloot zijn broertje stijf in zijn armen, en drukte diens hoofdje aan zijn borst.

Het schip was in gevaar, hij hoorde het duidelijk aan het roepen der matrozen, en de angstkreten der passagiers die tot hen door-

drongen. 't Was of de boot schommelde en schudde, en het was stikdonker in de kleine hut.

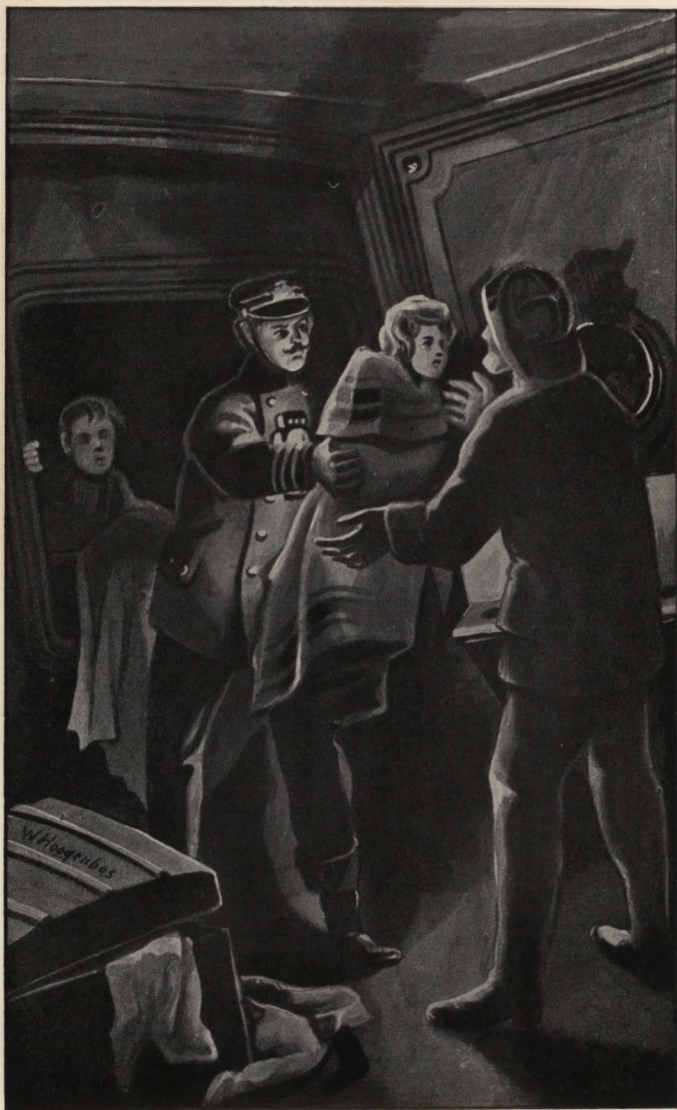
Hij kon Benjamin niet zien, maar hij voelde hoe koud het opgeheven gezichtje was, dat het zijne zocht.

Hij streek liefkoozend en beschermend over de zijden lokken, die langs zijn hand gleden, en dacht aan de woorden van zijn vader: „Pas op uw broertje.”

„Wees maar niet bang, Benny,” zei hij troostende; „ik blijf dicht bij je, hoor; houd mij maar stevig vast. Leg nu je eene oor maar tegen mij aan, dan zal ik mijn hand tegen het andere houden, dan hoort ge den storm niet zoo heel erg. Ik denk wel, dat moeder nu voor ons bidt.”

Hij wilde nog meer zeggen, doch hij hoorde de stem van den kapitein, die bevelen gaf. De stem scheen dicht bij te komen, en Ismaël hoorde duidelijk naderende voetstappen. Een oogenblik daarna was de kapitein bij hem. Hij droeg een lantaarn op zijn borst. Bij het flauwe schijnsel daarvan zag Ismaël, dat zijn gelaat zeer bleek was. Hij sprak niet veel, maar nam Benjamin uit Ismaëls armen, rolde hem in een deken, en riep Wob toe het kind te komen halen. Daarna nam hij Ismaël mede, en droeg hem naar boven.

Daar heerschte groote onrust. Hoe hooger de zee kwam, hoe meer de stormwind gierde, hoe angstiger de kreten klonken. De golfslag was zoo hevig, dat men zich niet staande kon houden, maar tegen elkander aanviel. De zee brulde als een akelig monster. De golven, die over elkander kwamen aanrollen, geleken in de verte reusachtige torens, die dreigden te verpletteren. De wolken joegen in zwarte massa's en vervolgden elkander in wilde vaart. De stormwind zweepte ze voort. Af en toe kwam de maan van tusschen een zwarten sluier te voorschijn, doch verborg zich even spoedig weder. De lichten aan boord woeien uit, de glazen der lantaarns braken; met moeite kon men elkander onderscheiden. En te midden van de verwarring, die er onder de passagiers en manschappen heerschte, scheen het of het schip zijn stuur kwijt raakte, en een prooi was van de woedende elementen. Opeens als door een electricke schok, werd alles stil aan boord. Een vreeselijk noodgeschrei weerklonk over de zee, plotseling en ontzettend. 't Scheen op te komen uit de diepte; 't was voor de luisterende ooren, alsof de hel daar beneden zich geopend had. Aller oogen richtten zich naar denzelfden kant, 't was of aller tongen verlamden van schrik.

Op geen vijftig meter afstand was een schip in nood. De wind voerde de angstkreten over der ongelukkigen, die in doodsgevaar verkeerden. Ongetwijfeld was het schip op een klip gestooten, en zou spoedig zinken. Hoewel betrekkelijk dichtbij was de afstand toch nog te ver voor „De Elviera” om onmiddellijk redding te kunnen bieden. En hoewel kapitein Dumas dadelijk bevel gaf in die richting te sturen, vreesde hij zelf toch, dat het noodeloos werk zou zijn. Ook was het gewaagd voor „De Elviera”, door de gevaarlijke klip, thans voor het geoefendste oog verborgen.

„Twee reddingsbooten uit, voor de ongelukkigen,” beval de kapitein. „Wob, gij zult ook gaan, neem de touwen mee!”

Daarna werden de namen opgenoemd van diegenen, die met de booten zouden gaan. Doch daar opeens weerklonk een nog vreeslijker gekerm en gejammer. Het geteisterde schip werd in stukken geslagen, en zonk met man en muis naar de diepte.

„God zij hun armen zielen genadig,” zei Wob ontzet.

HOOFDSTUK IX.

In groot gevaar.

Een kort oogenblik scheen het, of zelfs de zee ontsteld was bij de verwoesting, die zij had aangericht. Even bedaarde de storm, doch om daarna te woedender uit te barsten. De kapitein verloor geen oogenblik zijne bezinning. Hij hoorde naar elke klacht, gaf op iedere vraag een bedaard antwoord, en stond elken passagier te woord.

Hij had de kinderen doen aankleeden, ze goed ingestopt, en ze in een veilig hoekje geplaatst, waar hij een wakend oog over hen hield. Reeds had hij bevel gegeven de andere reddingsbooten uit te zetten, nu in 't belang van zijn eigen schip.

Er was een lek gekomen in het schip en alle manschappen gingen aan het werk om te stoppen en water uit te pompen. Misschien nog eenige oogenblikken en het schip zou moeten worden verlaten.

Op 't oogenblik, dat de kapitein zich naar beneden wilde begeven, klonk plotseling het geroep: „een man over boord!”

Een der matrozen, die dicht bij het roer

stond, had hem over boord zien vallen. Daarna had hij een doffen plons gehoord.

Oogenblikkelijk was de kapitein weer boven en op de plaats des onheils. Duidelijk zag hij een donkere gedaante op de oppervlakte drijven. Hij kon echter niet onderscheiden wie het was. De duisternis belette hem te zien of het een der passagiers of een der manschappen was.

„Werp hem een lijn toe, en vlug!” klonk plotseling des kapiteins bevelende stem.

Maar de drenkeling scheen wel bewusteloos, want toen hem het touw werd toegeworpen deed hij niet de minste poging het te grijpen.

„Wie durft?” riep de gezagvoerder. „Jongens, wie waagt zijn leven voor een ander?”

Een oogenblik heerschte er een pijnlijk zwijgen onder de matrozen. Toen trad Wob vooruit.

„Gij, Wob?” vroeg de kapitein.

Er lag zooveel aandoening in des kapiteins stem, dat de kloeke zeeman even aarzelde.

Niet omdat hij het doodsgevaar vreesde. Maar in een ondeelbaar oogenblik verrees voor zijn geest de gedachte aan een scheiding voorgoed. Hij zag als in een nevel het schoone bleeke gelaat van zijn gezagvoerder, en schudde het grijze hoofd.

„Ik heb vrouw noch kind in de wereld die

ik achterlaat," zeide hij. „En kapitein, als ik niet terugkeer, zal ik een betere haven zijn binnengegaan, door Gods genade.”

De kapitein schudde hem de hand. Wob trok zijn buis uit, en een seconde later weerklonk een tweede plons. En terwijl het schip zwoegde en de machines dreunden, tuurde aller oog in de diepte, waar twee menschenlevens worstelden met den dood.

Een oogenblik scheen het, dat beiden naar de diepte zonken, doch de hand van Wob hield het touw nog vast, men voelde het op het dek aan de spanning. Bijna heeft hij den drenkeling; zijn uitgestrekte arm grijpt hem. Daar komt een groote golf aanrollen, en slingert hem weer van hem af.

Maar Wob geeft het niet op. Hijgend en zwoegend, nu eens teruggeslagen dan weder voortgestuwd, nadert hij eindelijk en grijpt toe. Behendig slingert hij hem het touw om 't lijf en sleept hem met ongelooftelijke krachtsinspanning voort. Allen staan gereed hem bij te staan nu hij het schip bereikt. Nog eenige oogenblikken van groote krachtsbevoening, en Wob is veilig met zijn last aan boord gebracht.

De oude zeeman boog zich diep over den drenkeling heen. Toen zag hij met dankbare

ontroering tot den kapitein op. Bij het licht der lantaarn zagen beiden tegelijk naar de stille gedaante, die daar voor hen lag uitgestrekt op het dek. 't Gelaat was overdekt met een laag van drabbig schuim en zeewier, dat de golven er over heen hadden gespoeld. Een bloedstroom vloeide hem langs de slapen, en deed wier en schuim er aan vastkleven.

Toen de kapitein het gelaat met zijn hand van het vuil wilde ontdoen, uitte hij een zachten kreet. „Het is Tim, Wob,” zeide hij geroerd, „en de jongen is dood.”

De scheepsdokter, die er onmiddellijk bij kwam, maakte zijn kleeren los, en legde hem de hand op het hart. Na een oogenblik hief hij het hoofd op en zeide met zekerheid: „Hij is niet dood, maar 't zal moeite kosten hem in het leven te houden.” Hij lichtte een lange haarlok op; een diepe, breede wond werd zichtbaar, waaruit het bloed langzaam wegvloeide.

De scheepsdokter besteedde nu onmiddellijk de grootst mogelijke zorg aan den drenkeling. Deze gebeurtenis had voor een oogenblik de gedachten aan het groote gevaar, dat voor allen bestond, afgeleid. De storm woedde nog steeds door; de orkaan loeide, nog bestond het gevaar dat het schip elk oogenblik tegen

een klip zou stooten, en in de diepte zou verzinken. De reddingsbooten waren neergelaten, en men stond klaar er in te springen. Reeds hadden eenige matrozen zich er in gewaagd en stonden gereed de passagiers te ontvangen. Maar de booten kantelden heen en weër, en men was bang zich neder te laten, zoo lang het niet tot het uiterste was gekomen. Toch drong men elkander, om het eerst aan de beurt te zijn op het beslissende oogenblik. Men zag elkander aan met andere oogen dan te voren, omdat men wist dat het op leven en dood ging. Sommigen namen afscheid van elkaar, afscheid voorgoed. Men begon weër aan zichzelf te denken. Opeens, te midden van het rumoer, klonk een stem hoog en helder boven alles uit, die vroeg: „Is er ook iemand onder ons, die bidden heeft geleerd? Als er zoo iemand is, laat die dan bidden voor ons allen, dat wij gespaard blijven en niet vergaan. Laat een van ons tot God roepen om uitkomst, want de dood gaapt ons aan!” Maar niemand antwoordde, alle lippen verstomden.

HOOFDSTUK X.

Wie er bidden kon.

Hij, die deze vraag tot de omstanders richtte, was een oud man met zilvergrijs haar. Hij stond daar te midden van die angstige gezichten en staarde om zich heen. Er lag vrees in zijn blik en ontzetting op zijn gelaat, zijn geheele leven lang had deze man nooit gebeden. Hoe zou hij dan thans, nu hij in doodsgevaar verkeerde, tot God opzien om hulp. Hij had zijn geheele leven nooit aan God gedacht. Nu dacht hij, dat God ook wel niet aan hem zou willen denken, noch luisteren naar zijn geroep. Den dood had hij altijd op zeer grooten afstand gedacht. Nu zag hij hem recht in 't gelaat en werd hij gedwongen dien koning der verschrikking onder de oogen te zien. Hij had altijd de gedachte aan sterven ver weggebannen. Zijn geheele leven had hij besteed in den dienst der wereld. Hoe zou hij dan nu bidden?

En toch, de man, die soms had gesnoefd dat hij aan geen God geloofde, besefte in dit gewichtige oogenblik, dat er een God bestond die de elementen beheerschte. Hij had zich

wel eens voorgenomen zijn leven te beteren. Thans gevoelde hij echter, dat, zoo hij nu moest sterven, het te laat was voor boete en berouw.

De dood leek nu niet op verren afstand, maar was zeer dicht nabij. Hij grijnsde hem aan.

„Wie kan er bidden?” riep hij met verheffing van stem. „Ik heb nooit gebeden in mijn leven, daarom kan ik het ook nu niet. Maar o! een van u allen zal er toch wel zijn, die bidden heeft geleerd.”

„Ja, ja!” riepen verscheidene stemmen, „dat is goed, laat een van ons allen hardop bidden.”

„Wob,” riep de kapitein, „mijn jongen, bid gij.”

Maar Wob, die zijn leven had gewaagd voor een ander, onverschrokken en vol moed, aarzelde om daar te midden van die groep menschen tot God te spreken. Hij had gebeden al dien tijd, zonder ophouden. Hij had gebeden, toen hij in de diepte zonk in de kaken van den dood. En hij had gedankt toen hij veilig aan boord was. Maar thans schroomde hij.

„Is er niemand anders die bidden kan?” riep de kapitein met luider stem.

„Ismaël!” riep een zacht kinderstemmetje van uit een donkeren hoek.

Allen staarden naar den kant, van waar het stemmetje van Benjamin kwam.

„Laat Ismaël dan hier komen,” riep de eerste spreker; „waar is hij?”

En nu trad de knaap naar voren.

Hij was zeer bleek, maar in tegenstelling van al dien angst op de gezichten rondom hem lag er een groote kalmte op zijn kindergelaat uitgedrukt.

„Hij is het kind van een zendeling, en heeft tenminste wel bidden geleerd,” zei een oude dame, die zenuwachtig haar handen wrong.

„Kom hier, mijn jongen,” zei de kapitein. Hij trok hem naar zich toe en plaatste hem in het midden.

En daar stond Ismaël en staarde om zich heen. Eerst beschroomd, doch hoe langer hij den blik vestigde op al die aangezichten, hoe meer hij zijn vrees voelde wijken. „Zijt gij niet bang, mijn jongen?” vroeg de kapitein, terwijl hij hem de hand op zijn hoofd legde.

De knaap hief het gelaat op, en zag den jongen bevelhebber onverschrokken aan.

„Neen!” riep hij uit, „ik ben niet bang, want God is overal, en de Heere Jezus is altijd nabij; dat heeft moeder mij gezegd.”

En toen het bleeke, koude gezichtje opheffend naar den hemel, en de gevouwen handen omhoog, bad het kind te midden van al die

omstanders: „Lieve Heere Jezus, Gij, die zoo machtig zijt, doe zooals Gij deedt toen Gij op aarde waart; kom Gij zelf op de zee tot ons. Wij zullen niet bang zijn, dat Gij een spooksel zijt, zooals Uwe discipelen. Kom, lieve Heere Jezus, en strek Uw Hand uit over de zee zooals toen en zeg dan ook: „zwijg, wees stil.” En kom Gij dan in het schip en blijf bij ons, dan zal er niemand meer wezen die bang is in den storm. En laat als 't u belieft het schip niet zinken zooals die andere boot, maar houd Gij het tegen. En wilt Gij niemand laten verdrinken, die niet in den hemel zou komen bij U? Amen.”

Het was misschien het eenvoudigste gebed, dat ooit voor toehoorders was uitgesproken. Doch 't was niettemin een gebed, dat een blijvenden, onuitwischbaren indruk in de harten achterliet. Men voelde zich werkelijk verlicht en verruimd, en haalde diep adem. Men wachtte op verhooring, en er kwam verhooring. De wind legde zich neder als vermoeid van haar getier en de zee bedaarde. De golven werden stil.

Was hij werkelijk gekomen over de zee; Hij wiens voetstap ruischt over hemelhoogen baren, en wiens machtwoord de elementen bedwingt? Stond Hij werkelijk daar aan

boord van „De Elviera”, door niemand gezien, alleen door het kinderzielsoog aanschouwd?

Ismaël zag Hem. Hij zag Hem, en zijn oog straalde van vreugd. Maar er was nog iemand anders, die Hem ook zag. Dat was Wob. Zijn lichamelijk oog mocht verduisterd zijn, zijn zielsoog zag helder en klaar. En met het oog des geloofs staarde de oude zeeman naar de eerste lichtstreep, van waar de dageraad opging. Daar zag hij Hem als in een visioen, komende op de wolken, wandelende op de zee, terwijl de golven zich onder Zijn voeten nederlegden en effen werden als een spiegel. De oude zeeman vouwde de handen, en knielde neder in aanbidding, met het aangezicht naar het morgenlicht gekeerd. En terwijl groote tranen over zijn gerimpeld gelaat rolden, zeide hij met bevende stem, diep geroerd: „Ja, Heere, 't is waar wat Uw lieve Zoon eenmaal gezegd heeft: Gij hebt het voor de wijzen en verstandigen verborgen, want uit den mond der kinderkens hebt Gij u lof toebereid.”

„Ismaël — God verhoort.”

Toen de eerste morgenschemering zich begon uit te breiden over de zee, was alles rondom stil. Men was er in geslaagd, het lek te dichten. De passagiers hadden allen hun

hut opgezocht. De angstige nacht was voorbij, de spanning was geweken, nu kon men eindelijk slapen. De reddingsbooten waren opgeheschen, en alles was tot de vorige orde teruggekeerd.

In de verte zag men de wrakken drijven van de boot, die vergaan was, en welker bemanning een graf had gevonden op den bodem der zee.

De kapitein keek er naar. En terwijl hij daar zoo stond in de koude morgenlucht en staarde, ging er veel in hem om.

Hij dacht aan zijne moeder daarginds in het verre vaderland en hoe hij op weg was naar haar toe. Hoe zou het geweest zijn, als hij in dien nacht eens was omgekomen, en zij hem nooit had weergezien?

„Moeder, moeder,” fluisterde hij, en er kwam een vochtige glans in zijn oogen. „Gij ook hebt voor mij gebeden, ik weet het wel. 't Is waar, wat eenmaal Augustinus, de groote Kerkvader, zeide: „gelukkig, wie nog een biddende moeder heeft, — die is nog niet verloren.””

HOOFDSTUK XI.

Een eerste prediking.

„Wel, mijn jongen,” zei kapitein Dumas in den loop van den dag tot Ismaël, „waar denkt gij zoo ernstig over?” Ismaël stond naast hem en tuurde in zee.

Hij antwoordde niet dadelijk, maar hij sloeg de oogen op en zag den kapitein nadenkend aan.

„Ik denk aan het schip, dat van nacht is vergaan, en aan al die menschen, die verdronken zijn. Hoevelen er van zullen nu in den hemel zijn en hoevelen niet; en nu dacht ik,” ging Ismaël voort, „dat zoo dit schip ook eens was stuk geslagen, en wij daar in de diepte lagen, of wij allen dan nu in den hemel zouden zijn. Zoudt gij dan naar den hemel zijn gegaan, kapitein, zoo ge van nacht eens verdronken waart? Ik bedoel,” zei Ismaël, „of ge niet bang geweest zoudt zijn, om te sterven zoo in eens?”

Kapitein Dumas gaf geen antwoord. Die vraag bracht hem onmiskienbaar in verlegenheid.

„Ik weet het niet, Ismaël,” zei hij eindelijk, „ik vrees wel van niet, ik heb nooit veel aan

God gedacht, noch voor den hemel geleefd. Ik denk dus wel niet, dat ik zoo in eens daar komen zou als ik stierf."

"Maar waar zoudt ge dan heengaan?" zei Ismaël. „Er zijn toch maar twee plaatsen waar men komen kan als men sterft, nietwaar? In den hemel of in de hel. Maar als ge nu zeker weet, dat ge niet in den hemel zoudt zijn gekomen zoo ge van nacht waart verdronken, zoudt ge dan waarlijk in de hel zijn? O, hoe vreeselijk!"

En de knaap sloot de oogen en huiverde.

"Ik hoop toch niet, dat ge mij zulk een verschrikkelijk lot toedenkt, Ismaël," zei de kapitein. Er speelde een spotachtige glimlach om zijn mond, en de oude luchthartigheid sprak uit zijn oogen.

"O, maar ge kunt toch nergens anders komen," hield Ismaël vol. „Vader heeft het zoo dikwijls gezegd; er zijn maar twee wegen. Het staat zoo in den Bijbel en de Heere Jezus heeft het gezegd. Neen, ik weet zeker, dat ge nergens anders kunt komen."

En Ismaël schudde veelbeteekenend het hoofd. Hij was volkomen overtuigd van hetgeen hij zeide.

"Wel mijn jongen, het kan best wezen zooals ge zegt."

„Zoudt ge niet gaarne willen weten wáár ge komt?” vroeg de knaap met nadruk.

„Ja zeker, zou ik dat,” antwoordde de kapitein met vuur. Werkelijk wenschte hij in dit oogenblik zekerheid omtrent zijn eeuwig lot.

„Maar Ismaël, ik ben niet geschikt om dáár te komen waar gij bedoelt.”

„O, maar dat is niets,” zei de knaap. „Want als ge dat aan den Heere Jezus zegt, zal Hij u wel geschikt maken. Ik zou, wanneer ik later hoorde dat uw boot was vergaan en gij verdronken waart, er bij willen denken: Nu is hij in den hemel! Dan zou ik blij zijn als ik dit wist.”

„Waarom zoudt ge daar zoo blij om zijn?” vroeg de kapitein. Hij was ondanks zichzelf getroffen.

„Wel, omdat ik veel van u houd, en moeder mij zeide, dat als ik mijn avondgebed opzeide, ik ook voor u moest bidden, dat gij bekeerd mocht worden.”

De kapitein zeide niets. Hij wendde het gelaat af en staarde in gedachten verzonken naar zee. De lach verdween uit zijne oogen, hij werd ernstig. „Wob zou wel in den hemel zijn gekomen,” ging Ismaël voort, „want hij heeft God lief. Hij heeft het mij zelf gezegd. Toen hij van nacht in zee was om Tim te

redden, dacht hij te zullen verdrinken; maar hij was niet bang voor den dood. Hij zeide, dat, zoo hij was omgekomen, hij nu in den hemel zou zijn. Omdat, weet gij, Wob het weet, zeker weet dat de Heere Jezus hem zijn zonden vergeven heeft. Al zijn zonden. Ja, dat zeide hij."

"Zoudt gij denken, dat Wob veel zonde heeft gedaan?" vroeg de kapitein.

"O ja, heel veel; hij zegt het zelf. Hij noemt zich een ouden zondaar."

"Denkt gij, dat Wob meer zonden heeft gedaan dan ik, Ismaël?"

"O ja, zeker veel meer. Hij zegt het zelf. De kapitein is braaf en goed en vloekt nooit, zegt Wob. Maar daarom voelt hij ook geene behoefte, dat zijn zonden vergeven worden. En hij zegt, dat de Heere Jezus gezegd heeft: „wien veel vergeven is, die heeft veel lief." Wob had veel zonden, maar de Heere Jezus heeft ze hem alle vergeven, en nu heeft hij den Heer heel lief. Ik denk, dat het daarom is, dat gij niet veel om den Heer geeft, omdat gij geen zondaar zijt," zei Ismaël met een zucht.

De kapitein verzonk in gepeins. Zijne gedachten voerden hem terug naar dien nacht, toen hij Wob had aangetroffen lezend in den Bijbel. En hij herinnerde zich het gesprek

over den rijken jongeling, die al de geboden Gods had onderhouden en toch bedroefd van den Heer wegging. Hij was te braaf voor Christus.

En bij dien jongeling had Wob hem vergeleken. Zou 't waar zijn, dat er overeenkomst bestond tusschen dien jongeling en hem zelf? dacht Arthur Dumas. 't Was waar, de Heere Jezus zocht alleen de zondaren. Daar bemoeide Hij zich mee, die trok Hij zich aan. Maar de braven, de zelfgenoegzamen liet de Heer aan zich zelf over. Hen drukte geen schuldbesef. Zij hadden dus ook geen behoefte aan een Verlosser.

„Ik zou Wob kunnen benijden,” dacht de kapitein. „Hij tenminste is wel gelukkig. In de diepte weg te zinken met den dood voor oogen en toch onbevreesd te zijn! Waarlijk, 't is benijdenswaard. 'k Zou bijna gaan wenschen, dat mijn schuld mij ook begon te drukken. „Dan kwam ik misschien ook in 't bezit van dat geluk.”

„Denkt ge, dat gij ook zonden doet, Ismaël?” vroeg de kapitein.

„O ja, heel dikwijls,” zei de knaap met zekerheid. „Maar dan vraag ik of de Heer Jezus ze wil wegnemen, en dan weet ik, dat Hij dat doet.”

„Kom,” zei de kapitein, terwijl hij liefkoozend Ismaëls hoofd streelde, „ik moet eens naar Tim gaan kijken. Ga gij een beetje met Benny spelen. Hij zal zijn slaapje nu wel uit hebben.”

De kapitein verliet Ismaël nu, maar eer hij de trap afgang keek hij nog eens naar hem om.

Daar stond de knaap in het schitterend licht der middagzon en staarde recht voor zich uit. Er lag een waas van heiligen ernst over dat gezichtje. Blijkbaar dacht hij nog over het gesprokene na. En in zichzelf zeide de kapitein: „Als dat kind zich een zondaar gevoelt, wat ben ik dan voor God?”

't Was slechts een zaadkorrel, uitgeworpen door een kinderhand in het hart van den kapitein. Maar God had het besteld, om te ontkiemen tot een volle rijke vrucht ten eeuwigen leven. Hij wist het niet, hij was het zich zelf niet bewust. Veel zeide hij in zichzelf, terwijl hij op weg was naar den zieken Tim. „Ismaël, mijn jongen, gij hebt daar eene prediking gehouden voor mij, zooals ik in lang niet heb gehoord. God zegene u!”

Toen begaf de kapitein zich naar beneden en zocht Tim op.

HOOFDSTUK XII.

Hij gaat naar huis.

Acht dagen zijn sedert voorbijgegaan.

Wij begeben ons thans naar de hut van den kapitein, en treden zachtkens binnen. Daar, op het eigen bed van den gezagvoerder, het hoofd omwonden met linnen doeken, ligt de bleeke, gewonde Tim.

Acht volle dagen heeft hij gezweefd tusschen leven en dood. Thans heeft de geneesheer den kapitein medegedeeld, dat hij er niet meer van zal opkomen. 't Was niet het koude bad geweest, dat Tim den dood deed, maar in zijn bewusteloozen toestand had hij het hoofd bezeerd aan de boot. Het vele bloedverlies, gevolgd door de koorts, deed zijne kracht bezwijken. Was Tim een flinke jongen geweest met een opgewekt, heldhaftig gemoed, misschien hadden dan de verpleging en goede zorgen hem met Gods hulp er bovenop geholpen. Maar het heimwee, dat zijn gestel reeds geruimen tijd had ondermijnd, stond ook thans zijne genezing in den weg.

Tim zou gaan sterven. De kapitein wist het, en allen aan boord droegen er kennis van.

Allen hadden dien bewusten nacht dat tooneel van spanning mede doorleefd, toen hij uit zee was opgehaald. Iedereen gevoelde deernis met hem. Er waren onder de passagiers, die hem gaarne mochten lijden. Zijn stille natuur, zijn dienstvaardigheid voor ieder had veler hart gewonnen. Nu hij sterven ging, deed het hen aan. De matrozen, die hem menigmaal hadden geplaagd met zijn verlangen naar huis, gevoelden daar nu wroeging over. Zij beseften nu wat het voor hem zijn moest, te sterven ver van huis.

En Wob? Zijn oogen schoten dikwijls vol tranen, wanneer hij zachtkens binnensluipend een blik sloeg op het bleeke gelaat met de gesloten oogen. Wob schudde dan treurig peinzend het hoofd en zuchtte. Hij had hem met gevaar van zijn leven gered, en nu moest hij toch sterven!

Tim had meest stil gelegen gedurende zijn ziekte. In den laatsten nacht echter had hij al maar geijld. In zijn koorts-fantasieën zag hij zijne moeder bij zijn bed en sprak hij met haar. Met aandoenlijke teederheid smeekte hij haar om vergeving telkens en telkens weër. Dan beloofde hij, dat hij haar nimmermeer verlaten zou. Al het oneindige zielewee, dat de arme jongen in zich had omgedragen, barstte nu

los. Klagend klonk zijn stem door de kleine hut. Het opgekropt gevoel kreeg eindelijk lucht, maar hij klaagde zijn leed aan vreemde ooren.

De kapitein bracht menig uur aan die sponde door. Zijn gevoelig hart leed onder den jammer van dat zwaar gefolterde hart, en hij zocht hem zoo goed hij kon te troosten. Maar wanneer hij tot Tim sprak, en hem trachtte op te beuren, staarden de groote treurige oogen hem wezenloos aan, en hij zweeg. Tim hoorde wel de stem, maar het geluid klonk als uit de verte. Hij verstond noch begreep de beteekenis der woorden.

Zoo was er dan niemand bij machte den armen jongen troost te geven in dien vreeselijken zielestrijd. Tim was beladen met zijn kruis, en hij droeg het alleen. Alleen? Toch niet. Hij, die gezegd heeft: „Komt herwaarts tot Mij allen, die vermoeid en beladen zijt, en Ik zal u rust geven,” Hij kwam tot Tim. Toen de knaap in zijn bewusteloozen toestand niet tot Hem kon komen, toen daalde Hij af tot Tim, en kwam aan zijne stervenssponde. Toen geen menschelijk woord het gesloten oor bereiken kon, kon Zijne stem het hart van Tim bereiken. Hij stak Zijn vinger uit en raakte de wonde plek in het lijdende hart. En die aanraking bracht genezing mede. En

Hij, de machtige Vredevorst, zond Zijn engel uit in de gestalte van een kind. Ismaël, Zijn kleine dienstknecht, werd door Hem gebruikt om het levende water te brengen aan de lippen van den stervende.

't Is avond. Een diepe schemering heerscht in de hut. De maan, die langzaam opkomt, werpt een lichtstreep door het kleine venster, en teekent een ander venster op den muur.

In dat bleeke maanlicht zit de kapitein aan het bed van Tim en houdt wacht.

Tim ligt in den schemer te staren naar de schuimende golven, die zachtkens tegen het venster aanspatten. Hij is thans geheel bij kennis. Zooeven heeft de kapitein de lamp aangestoken en het luikje voor het kleine raam gesloten. Maar de zieke begeert geen ander licht dan het maanlicht, en de kapitein heeft de lamp weer uitgedaan en het luik weggenomen. Nu vraagt hij Tim, of hij nog iets begeert. Maar er was niets, dat Tim verlangde.

Eenige oogenblikken gaan in diepe stilte voorbij. Men hoort slechts de zee ruischen en de machines stampen. In dat gedeelte der boot waar Tim ligt, is het zeer stil. Opzettelijk heeft de kapitein den zieken knaap naar zijn eigen hut laten dragen. Geen stemmen

dringen hier door, geen rumoer of gedruisch hindert den lijder.

„Kapitein,” klinkt het plotseling op zwakken toon.

„Wel mijn jongen?”

De kapitein buigt zich diep over hem heen. Hij kan Tims gelaat slechts flauw onderscheiden.

„Bid voor mij,” fluisterde de kranke. „De dood komt . . . alles is donker, o bid toch, bid . . . ik verzink . . . ik verzink!”

Wat had kapitein Dumas in dit oogenblik niet willen geven, zoo hij thans had kunnen bidden.

Maar hij vermocht het niet. De woorden bleven hem in de keel steken en zijn lippen werden droog. Hij had allerlei troostgronden voor den stervende gereed, doch die niet konden bevredigen. Den waren troostaanbrenger, de kracht van het gebed kende hij niet.

Hij zonk op eene knie voor het lage bed, en nam de koude hand van Tim in de zijne.

„Waarom zijt gij zoo bevreesd, mijn jongen?”

„Ik was een slechte jongen, een slechte jongen,” jammerde de zieke knaap. „Ik liet mijn moeder in den steek, en ging naar zee! O, hoe heb ik er naar verlangd, weer thuis te komen, om voor haar te werken. Maar nu kan dat nooit meer, nooit meer! Nu heeft God mij gestraft voor mijn ongehoorzaamheid. Ik

heb geen tijd meer om iets goed te maken. O, wat valt het sterven mij bang! o, moeder, moeder!”

De hartverscheurende jammer, welke in die klacht lag, bracht den kapitein in een vreeselijke ontroering. Zijn gemoed werd vol.

„Moeder, moeder!” herhaalde de stervende jongen, „o, kon ik u nog eenmaal zien. Schenk mij vergeving en uwe liefde! O, bid toch! bid!” drong hij aan.

„Waar moet ik dan om bidden?” vroeg de kapitein.

„Dat God mij ook vergeven wil, o, ik ben zoo bang om te sterven.”

Daar dacht de kapitein aan Ismaël. Af en toe was deze eens even bij Tim geweest, wanneer de zieke een helder oogenblik had. Maar Ismaël had niet veel mogen spreken. Zoolang Tims leven nog in de weegschaal lag, hing er te veel van af. Doch nu ging hij sterven. Misschien bracht Ismaël troost. Als laatste troostmiddel greep de kapitein dit aan. Hij gelastte Wob, die juist met een boodschap binnenkwam, Ismaël te gaan halen, die op het dek bij de passagiers was.

De maan stond nu helder en hoog, en verlichtte de hut geheel. Duidelijk zag de kapitein thans de strakheid van het gelaat op het kussen.

Ismaël trad nu zachtjes binnen, gevolgd door Wob. Deze had hem verteld, hoe het met Tim stond. De kapitein gaf Wob, die weer heen wilde gaan, een wenk om te blijven. Ismaël ging naar het bed.

Hij nam de hand van den stervende, die onrustig plukkend aan de deken trok. Wob ging ter zijde staan en nam eerbiedig zijn muts af. Hij was hier in de nabijheid van den dood.

„Tim,” zei de kapitein, „daar is Ismaël, die zooveel van je houdt.”

„Hij kan bidden!” riep de stervende knaap uit, en een blijde glimlach gleed over zijn gelaat.

„Ja, ja! hij kan bidden; ik weet het nog!”

„Wat moet ik bidden, Tim?” vroeg Ismaël. „Zeg het mij maar.”

„Vergeving vergeving,” stamelden de veege lippen, „vergeving van God.”

„Maar dat heb ik immers al gedaan, Tim, weet gij niet meer? Dien avond, toen gij zoo bedroefd waart, heb ik den Heere Jezus toch gevraagd, het u te vergeven, dat gij van uw moeder waart heengegaan. Omdat gij het zelf niet goed durfdet, weet ge wel?”

„En wat zeide de Heere Jezus?” vroeg Tim gretig.

Zijn blik verhelderde, een vleugje van kracht keerde terug.

„Wel,” zei Ismaël met zekerheid, „de Heere Jezus zeide ja.”

„Weet gij dat wel zeker?” vroeg de knaap.

„Héél zeker, Tim; houdt de Heere Jezus geen woord als Hij iets belooft? Hij heeft toch ook „ja” gezegd tot anderen, die tot Hem kwamen, en die net zoo bedroefd waren als gij. Dan zeide Hij toch immers: „Ween niet, uwe zonden zijn u vergeven. ga heen in vrede.” En weet gij niet meer, hoe ik zeide, zeker te weten dat de Heere Jezus dit ook tot u zou zeggen? En Hij *heeft* het gezegd, Tim.”

„Wist ik het maar,” zei Tim met een kermenden zucht, „och, wist ik maar dat het wáár was.”

„Tim,” ging Ismaël voort, en er lag zooveel klem in zijn woorden, „weet gij dan niet, dat de Heere Jezus toch ook „ja” heeft gezegd tot den moordenaar, die naast Hem aan het kruis hing, toen deze vroeg of de Heer aan hem denken wilde in den hemel? De moordenaar zeide: „Heere, gedenk mijner.” Maar misschien hebt gij het zelf nog niet gevraagd, Tim?”

„Ik kan niet,” steunde de knaap.

„Wil ik het dan nog maar weer eens voor je doen?”

En alsof er niemand anders in de hut tegenwoordig was, knielde Ismaël neder en zeide: „Heere, gedenk aan Tim in Uw Koninkrijk. Hij is zoo ziek en hij is zoo bang om te sterven. Hij denkt, dat Gij zijn zonden niet vergeven wilt. En Gij hebt toch immers al zoo lang „ja” gezegd, toen ik het voor hem vroeg. Gij zegt ook altijd: „die tot Mij komt zal ik geenszins uitwerpen.” Maar Tim kan nu zelf niet tot u komen, want hij is zoo heel erg ziek en moe. Wilt Gij nu maar tot hem komen en het hem zelf zeggen. Och, doe het maar, lieve Heere Jezus, zeg maar „ja” tot hem, dan is hij gerust. Gij wilt hem toch immers wel in den hemel hebben, want Gij zijt toch ook gestorven aan het kruis voor Tim. Zeg hem, dat hij bij U mag komen als hij sterft. Amen.”

Er heerschte een plechtige stilte. De kapitein hield het gelaat in de handen verborgen, en zat onbeweeglijk. Langs Wobs gerimpeld gelaat vloeiden dikke tranen. Ismaël lag geknielend voor het bed. De stervende Tim had zijn gezicht naar het venster gekeerd.

„Tim,” vroeg Ismaël, „zal ik den tekst eens voor je opzeggen, dien je zoo mooi vondt?” . Tim knikte van ja. Toen zeide Ismaël langzaam en duidelijk deze woorden: „Het

bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonden."

"Amen," zei Wob plechtig. "Ja, mijn jongen, het is alleen het bloed, dat u de hemelpoort opent, gij hebt geen anderen grond noodig voor de Eeuwigheid."

De strakke trekken van Tim ontspanden zich, en een glimlach vol van onuitsprekelijken vrede verhelderde plotseling zijn omfloersten blik. "Zeg het nog eens," stamelde hij, "dat van het bloed."

En Ismaël herhaalde langzaam en duidelijk dezelfde woorden van den tekst.

Plotseling richtte Tim zich op. Hij strekte beide handen naar Ismaël uit; "wacht" riep hij uit "wacht even."

Een nieuw denkbeeld scheen in zijn ziel op te komen. Ismaël hield op en zag hem zwijgend aan. "Zeg de woorden nu *nog* eens," verzocht Tim. En Ismaël zeide al weder: "Het bloed van Jezus Christus reinigt" "*mij* van alle zonden!" riep Tim uit.

Hij zonk in het kussen terug, en hief de gevouwen handen omhoog. "Mij, mij, mij," herhaalde hij langzaam als voor zich zelf.

"Nu weet ik, dat het wáár is."

"God zij geloofd," riep Wob uit.

"Tim," zei Ismaël, "'t was al lang, al heel

lang wáár, maar gij wist het niet, nietwaar?"

„Neen,” zei Tim, „ik wist het niet.”

Tim wendde nu het gelaat af. Een vredige rust kwam over hem, alsof een engel zijn breede vleugelen over hem uitbreidde, hij lag doodstil.

De avond was voorbijgegaan. De nacht kwam, en nog leefde Tim. Ismaël was reeds lang ter ruste en sliep ongestoord. Hij had zich in slaap gehuild. Wob had hem verteld, dat Tim den volgenden dag niet meer beleven zou.

De oude zeeman zat op zijn eenzamen post bij het roer en peinsde over den dood en de eeuwigheid. En daar beneden op een kleinen afstand streed een jeugdig leven den laatsten bangen strijd.

De lamp brandde thans, en de kapitein had het luik weer voor het venster geschoven, opdat de stervende knaap de zee niet zou zien. Maar de scheidende ziel stond aan den oever van een anderen stroom, den oever van de doodsrivier, welks donkere wateren reeds zijn voeten omspoelden.

De kapitein waakte alleen. Hij sloeg de bange worsteling gade van de scheidende ziel, die zich tot het laatste toe aan het broze omhulsel blijft hechten. En in die stille nachtelijke ure was het, alsof zijne gespannen ver-

beelding een ruischenden voetstap vernam, die al nader en nader kwam. Hij hield zijn adem in. 't Was alsof hij den Engel des doods zag, die zijn vleugelen uitspreidde, en den stervende overschaduwde. In deze ure vroeg Arthur Dumas zichzelve af, hoe het hem zou zijn in stervensnood; zou hij dan bevreesd zijn om te sterven, of zou hij kalm den dood in 't aangezicht zien?

„Hebt gij mij nog iets te zeggen, Tim?” vroeg de kapitein. Hij nam de koude hand tusschen de zijne, en drukte die tegen zijn hart.

Op de grens van de Eeuwigheid zijn allen gelijk. Dan bestaat er geen onderscheid meer in rang en stand, tusschen meester en knecht. Dat gevoelde de kapitein op dit oogenblik.

„Is er ook iets, dat ik voor je doen kan, mijn jongen? Hebt ge nog een wensch of verlangen? Zeg het mij gerust.”

„Moeder vergeving naar huis.”

„Wilt gij, dat ik uw moeder om vergeving zal vragen voor je? Moet ik haar zeggen hoezeer gij naar haar verlangdet? Is het dat, Tim?”

Tim knikte bevestigend.

„Is er nog meer?” vroeg de kapitein.

„Zorgen voor moeder” bracht de knaap haperend uit.

„Moet ik voor je moeder zorgen, mijn beste

jongen?" zei de kapitein getroffen. „Ik zal het doen, hoor, mijn hand er op!" En de hand van den gezagvoerder sloot zich zacht om de klamme vingers van den kajuitsjongen.

Een blik vol onuitsprekelijke dankbaarheid en liefde uit de brekende oogen was het loon, dat de kapitein voor zijn edelmoedigheid ontving.

„Ik zal haar ook uw laatste woorden overbrengen, Tim; zeg ze mij!"

Een oogenblik zweeg de knaap. Toen plotseling schoot er een lichtglans over heel zijn gelaat, hij spande al zijn krachten in om nog eenmaal te spreken, hief zijn hoofd op, en zeide duidelijk: „Zeg aan moeder . . . vergeving van God ontvangen . . . zeker weten zonden weg door 't bloed . . . de Heere Jezus gezegd heeft . . . ga heen in vrede . . . weerzien dáár boven . . . moeder . . . licht . . . naar . . . huis."

Zijn hoofd zonk diep in het kussen, het laatste woord zweefde van zijn lippen, maar de glimlach bleef na. Het heimwee had opgehouden, de angst was voorbij, aan het verlangen werd voldaan, schoon op een andere wijze; hij ging naar huis.

HOOFDSTUK XIII.

Een Zondag aan boord.

Toen Ismaël den volgenden morgen ontwaakte, was het reeds laat. Er luidde een klok aan boord. 't Was de gewoonte van den Zondagmorgen. Dit gaf iets plechtigs aan den dag. Wel werd er geen godsdienstoefening gehouden, want er was geen geestelijke aan boord. Maar de dag kenmerkte zich van andere dagen daardoor, dat er geen andere werkzaamheden verricht werden dan de hoogst noodzakelijke. De matrozen hadden dien dag zoo veel mogelijk vrij. Zij brachten hun tijd door met lezen en onschuldig spel. Op Zondag deelde de kapitein sigaren uit onder zijn manschappen en sprak hij meer met hen dan op andere dagen. Hij onderwees hen in sommige dingen en wijdde zich aan hun belangen.

Ismaël en Benjamin wisten reeds lang, dat zij op dien dag niet met hun lei bij den kapitein verwacht werden. Hij zond ze dan naar Wob, die hun uit den Bijbel voorlas of een gezangvers leerde.

Maar nu, op den Zondag, die volgde op het sterven van Tim, heerschte er eene bij-

zondere plechtige stilte op het schip. Men wist, dat de dood aan boord was, en dat er straks eene begrafenis zou plaats hebben. Eene begrafenis, maar waarbij geen lijkwagen of volgkoetsen noodig waren, en waarbij geen bidders of rouwdragers voorop zouden gaan. O neen!

't Zou een begrafenis zijn in de schuimende golven van den diepen oceaen, en geen koorgezang noch klokgelui zou den doode eer bewijzen.

Daar was geen teeder liefhebbende moeder aanwezig, noch bedroefde aangezichten van broeders en zusters, die den stoet zouden vergezellen, om schreiend den geliefde grafwaarts te dragen. Vreemde aangezichten, voor 't meerendeel koude, onverschillige blikken, schaarden zich straks om het lijk. Op enkele uitzonderingen na. Er waren er, wier hart sneller klopte, en in wier oogen tranen opwelden, toen het lichaam van Tim den kajuitsjongen in een laken naar boven werd gedragen. Straks zou het worden neergelaten in zee. De matrozen droegen hem. Stap voor stap ging het vooruit, totdat zij tot midden op het dek waren genaderd. Toen gaf de kapitein een wenk, en zij legden hun last voorzichtig neer. Allen schaarden zich er nu

om heen, en de mannen ontblootten het hoofd. Ook vele der passagiers waren aanwezig. Immers, zij ook hadden hem gekend, al was het nog maar sinds kort, den bleeken, beschroomden knaap, die hen had gediend. Nu was hij dood, 't was een droevig en tragisch einde voor zulk een jong leven, dat graf in de golven. Zij hadden vernomen, hoe de arme jongen in zijn laatste uren om zijne moeder had geroepen en om vergeving van God. Hoe niemand hem vermocht te troosten of tot bedaren kon brengen, zelfs de kapitein niet. Doch ook, hoe Ismaël voor hem gebeden had, en hoe het aan het kind gelukt was om het geschokte gemoed tot rust te brengen. Ook de heer met het grijze haar, die gezegd had, nog nooit gebeden te hebben, was aanwezig.

Hij was echter niet vergeten, hoe hij in dien bewusten nacht den drang des gebeds had gevoeld. Hij stond daar met ontbloot hoofd, terwijl de wind door zijn grijze haren speelde, en dacht ernstig na.

De bel luidde steeds voort, de golven kabbelden tegen de boot, en de morgenzon bescheen met zachten glans al die gebogen hoofden.

Men voelde, dat er iets gezegd moest

worden. Maar wat, en wie zou dat doen?

„Begeert iemand ook een enkel woord te spreken?” zei de kapitein, terwijl hij rondom zich zag.

„Wij hebben hem allen gekend, den bleeken, treurigen knaap, die heimwee had naar huis. Hij is van ons heengegaan, heengegaan voorgoed. Zijn lijk zinkt zoo aanstonds in de diepte. Heeft nog iemand een woord voor hem, eer wij den treurigen plicht vervullen?”

Maar niemand gaf antwoord.

„Is er dan ook iemand, die een hoofdstuk uit den Bijbel wil voorlezen?” vroeg de gezagvoerder verder. Maar niemand bood aan dit te doen. Niemand onder al die omstanders bezat zelfs een Bijbel, behalve Wob.

„Waar is mijn kleine zendeling?” riep de oude heer met het grijze haar, „hij zal wel een Bijbel hebben, of althans er iets uit kunnen opzeggen.”

Ismaël had dikwijls een begrafenis gevolgd, wanneer zijn vader die leidde. Hij kende enkele teksten van buiten, die toepasselijk waren op den dood.

Hij stond naast den kapitein en schulde eenigszins vreesachtig achter dezen weg. Dat gezicht van dat toegenaaide laken, waarin de stijve onbeweeglijke gedaante van Tim zich

afteekende, deed hem huiveren. Hij vond het een akelige gedachte, dat Tim geen kist had, en in geen koets kon worden begraven. De kapitein stak zijn hand uit en trok hem naar voren.

Kom, mijn jongen," zeide hij, „zeg gij iets voor ons op uit uw Bijbel, voordat Tim in zijn graf wordt gelaten. Gij houdt toch zoo veel van hem en hebt hem getroost eer hij stierf."

Ismaël dacht even na; toen vouwde hij de handen en keek naar al die gezichten in het rond. Maar opeens greep hij moed, nam Benny's handje in de zijne, deed een paar passen vooruit, zoodat hij vlak voor het lijk stond en begon met heldere, duidelijke stem te midden van de doodsche stilte: „Ik ben de Opstanding en het Leven; die in Mij gelooft zal leven al ware hij ook gestorven; en een iegelijk, die in Mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid." „Dat heeft de Heere Jezus gezegd." „Amen" klonk het van aller lippen. Zelfs de ongeloovigsten en onverschilligsten waren bewogen.

Wob stond op eenigen afstand. Maar toen het „amen" klonk, trad hij naderbij. Met bevende stem hief hij het psalmvers aan:

„Gelijk het gras is ons kortstondig leven."

Vele der matrozen, die het lied kenden, stemden mede in, ook de kapitein. Hij kon het meezingen, met de onwedersprekelijkste bewijzen voor oogen. Lag daar Tim niet aan zijne voeten, geknakt en verwelkt als een bloem, 's morgens nog bloeiend en 's avonds verdord?

Toen alles stil was, werd het laken met Tims omhulsel nedergelaten in zee. De bel luidde zeer zacht en onderbrak de stilte. De zee ruischte klaaglijk, toen ze de stille onbeveeglijke gedaante in haar schoot ontving. Een doffe plons in het water, een oogenblik naklotsen van de golven, die zich over haar sloten, en het was geëindigd. Tim zonk in zijn kille rustplaats als een:

Stille slaper in de koele zalen,
Op een leger uitgestrekt,
Niet met weelderige bloemenkransen
Maar met zeewier overdekt.

Maar ook voor hem gold:

Over 't stof dier graven waakt d'Algoede,
Welgeborgen is hij in Gods hoede.

HOOFDSTUK XIV.

Getroffen maar niet overwonnen.

Laat in den avond van dienzelfden dag zat kapitein Dumas alleen in zijn hut. De lamp brandde en wierp een helder schijnsel in het kleine vertrek. Het was den morgen, nadat Tim er was uitgedragen, gereinigd, en alles zag er uit als van ouds. Maar toch, — 't was nog geen vier en twintig uur geleden dat de knaap, die rustte op de plek, nu al ver weg, daar voor zijn oog had liggen worstelen met den dood. Hij had dien langen, bangen strijd gadeslagen. Hij had gezien, hoe menschelijke redeneering niets baatte om een ontrust en angstig gemoed vrede en vreugd te schenken in de ure van den dood. Hij had gezien, hoe een andere rustaanbrenger noodig is, om in vrede te sterven.

Hij dacht aan Ismaël, den kleinen zendeling, zooals hij door zijne medereizigers werd genoemd. Hij, kapitein Dumas, hij had met Tim gesproken. Hij had hem geleid met een betere toekomst, waar geen heimwee, geen ziekte en geen leed meer is. Zelf echter had hij er niet

aan geloofd. 't Waren holle klanken geweest, die tot zijn eigen ledig gemoed terugkeerden, want hij had den stervende geen waarborg kunnen geven voor dat beter leven. Die zoekende ziel had in 't duister rondgetast, niet wetende wàar te ankeren. Hij voelde, dat de grond, die hem gewezen werd, onbetrouwbaar was. Kapitein Dumas had hem gezegd, dat het wel goed met hem zou gaan. Immers, tijdens zijn verblijf op het schip had hij trouw zijn plicht vervuld. Ook was hij een goed zoon voor zijn moeder geweest, vóór hij naar zee wilde. Hij had haar immers altijd geholpen en voor haar gewerkt. En de beweegreden voor zijn weggaan was enkel en alleen geweest de zucht om geld voor haar te verdienen. God zou zijne kleine zonden en tekortkomingen wel over het hoofd zien. Maar die troostwoorden hadden Tim geen rust gegeven. En toen was Ismaël gekomen, en het eenvoudige kinderlijke gebed vol geloofsvertrouwen had dat uitgewerkt, wat zijn redeneering niet vermocht. De stervende knaap had vrede gevonden en was zelfs met blijdschap heengegaan. De glans, die er over het strakke gelaat was gekomen, en de uitdrukking der brekende oogen, de glimlach om den veegen mond hadden het hem verzekerd zoowel als zijn woorden.

De kapitein, terwijl hij daar in gepeinzen verzonken neerzat, dacht na. Was het dan werkelijk wáár? Was zulk een geloof als dat van Wob en Ismaël dan geen hersenschim, geen verbeelding? Bestond er eene kracht, die inwerkt in het moede hart en vrede en rust aanbrengt? Hij had het niet willen gelooven. Maar nu had hij de bewijzen gezien in het sterven van den kajuitsjongen.

De kapitein zuchtte pijnlijk. Hij stond op — ontsloot een kleinen koffer, die in een hoek stond, en haalde er een boek uit, verguld op snee. 't Zag er nog zeer nieuw uit, blijkbaar was er niet veel in gelezen.

Dat boek was een Bijbel! Zijn moeder had het hem meegegeven, toen hij zijne eerste reis ging maken. Stil had zij het fraai gebonden boek bij zijn goed ingepakt. Toen hij voor 't eerst aan boord zijn koffer opende, had hij hem tusschen zijn linnengoed gevonden. Hij had zich aangedaan gevoeld en zich voorgenomen er nu en dan in te lezen ter wille van haar. Maar 't was bij het voornemen gebleven. In 't eerst een enkele maal, later in 't geheel niet meer had hij het boek geopend. Toch had hij het steeds bij zich gehouden als een soort voorbehoedmiddel tegen schipbreuk en storm. Zoo ongeveer beschouwde hij zijn bezit.

Doch nu, dezen avond, terwijl zijn geest vervuld was van de laatste gebeurtenis, was het met andere gevoelens, dat hij den Bijbel ter hand nam. Een zeker ontzag vervulde hem op dit oogenblik. Hij sloeg de bladen van het Nieuwe Testament om en begon zoekend te lezen. Hij zocht naar het hoofdstuk, waarin de tekst voorkwam, dien Ismaël dien morgen had opgezegd. Eindelijk vond hij hem. Hij had het elfde hoofdstuk van Johannes' Evangelie opgeslagen. Hij las de geheele treffende geschiedenis van Lazarus' dood en opstanding. Arthur Dumas overdacht de woorden des Heilands die Hij tot Martha sprak.

Tot nu toe had hij in den Heer slechts een voortreffelijk mensch gezien. Een toonbeeld van deugd en heiligheid, wel waard nageleefd te worden. Een groot martelaar, die door nijdige, kwaadaardige menschen moedwillig en wreedaardig ter dood was gebracht. Zou 't toch werkelijk waar zijn, dat Hij meer was dan dat, dat Hij, zooals zijne moeder geloofde, de Zoon van God was?

„Ik ben de Opstanding en het leven,” herhaalde hij zacht, „die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven.” „Geloofst gij dat?” — herhaalde de stem in zijn binnenste.

Was het niet dezelfde stem, die eens in

Martha's oor weerklonk, die tot zijn hart sprak? En die stem, schoon zoo zacht, was toch zoo doordringend, dat ze al de snaren zijner ziel deed trillen.

Was het de Heiland zelf, die in dit stille nachtelijke uur den eenzamen jongen man bezocht? Kan het zijn, dat Hij, voor Wien zelfs gesloten deuren geen hinderpaal zijn, de Onzichtbare en Ongeziene, daar binnenkwam en met zijn vinger het twijfelende hart aanraakte?

't Was Arthur Dumas op dat oogenblik wonderlijk te moede. Hij leunde achterover in zijn stoel, kruiste de beenen, plaatste zijn elleboog op de leuning en liet het hoofd moede in de hand zinken.

Zijn verbeelding voerde hem terug naar de dagen zijner kindsheid, waarbij hij zoo gaarne soms met zijne gedachten vertoefde. Hij zag het gelaat zijner moeder, jong en heel mooi. Hij zag het over zich heengebogen, terwijl haar zacht glanzende oogen hem ernstig aanblikten. En hij voelde, hoe zij zijn handjes tusschen de hare samenvouwde en hij hoorde haar bidden. Hij was toen een knaapje, niet grooter dan Benjamin, even klein en even teeder. En hij hoorde zijne moeder verhalen van Jezus, die de kinderen liefhad, ze zegende en hun het Hemelrijk beloofde.

En hij had het alles geloofd.

En nu dacht hij aan Ismaël. Zou ook deze, wanneer hij een man geworden was, dat geloof zijner kindsheid over boord werpen, zooals hij had gedaan?

Zijn levendig, oprecht twijfelend gemoed voelde pijn bij die gedachte.

„God beware hem daarvoor,” zeide hij zacht, maar uit den grond zijns harten.

Hij stond op, wierp zich neder op zijn leger en keerde het gelaat naar den wand. Hij beproefde te slapen, maar 't lukte niet. Zijn geest was helder en klaar, de strijd in zijn binnenste zette zich voort. Het opkomend licht van een nieuwen dageraad kampte met de duisternis van het heerschende ongeloof. Met kracht en toch in stilte zocht het zich een weg te banen, doch het uur van overwinning was nog niet gekomen.

HOOFDSTUK XV.

Zie, hij bidt!

Er zou nog iets anders noodig zijn om kapitein Dumas tot volkomen geloof en overtuiging te brengen. De dagen gingen voorbij, de een na den ander, en het schip kwam al

dichter bij de vaderlandsche kust. Men had reeds de grootste helft der reis achter den rug en was voorbij Port-Saïd; velen begonnen verlangend uit te zien naar de thuiskomst.

Ook de kapitein gevoelde somtijds dien trek naar huis.

Maar wanneer hij aan de terugkomst dacht, dacht hij ook aan den last, dien hij op zich had genomen in het belang van Tims moeder. Hij kende haar niet. Hij wist niets van hare omstandigheden. Slechts eens had hij haar ontmoet, toen zij eene plaats kwam bespreken voor Tim. Hij had haar jongen in dienst genomen, doch er was geen gesprek tusschen hen geweest. Een kort woord van weerskanten was voldoende geweest. Later had hij haar nog eens in de verte zien staan, toen zij Tim op de boot bracht. Hoe blijde zou zij nu naar zijn thuiskomst uitzien! En nu, inplaats dat zij hem thuishreeg, ontving zij de tijding van zijn dood! Het was een zware verantwoordelijkheid, die op hem rustte, om haar die boodschap te gaan brengen. Het bezwaarde hem en hij zag er tegen op. Sinds dien angstigen nacht en het overlijden van Tim hadden er geen bijzondere gebeurtenissen meer op De Elviera plaats gegrepen. De kapitein hoopte, dat zij de reis zonder meer zouden

volbrengen. De zee was kalm en mooi, en de wind gunstig; alles liep mee.

Niemand, die den kapitein oppervlakkig gadesloeg, zou iets bijzonders aan hem bemerkt hebben. Alleen Wob, die zijn meester opmerkzaam beschouwde, zag verandering.

In zijn doen en laten was de kapitein evenals anders. Hij gaf zijn bevelen op den ouden toon, speelde met de kinderen en schonk zijn gezelschap aan de passagiers. Maar in sommige oogenblikken kon plotseling zijn glimlach verdwijnen en gleeed er een schaduw over zijn gelaat. Dat alles ontging niet aan Wobs scherpzienden blik. Als de lach uit de oogen van zijn jongen bevelhebber verdween, gleeed er een zonnestraal over het oplettend gerimpeld gezicht van den ouden man, en hij knikte goedkeurend met het hoofd. „De kapitein denkt,” zei Wob zacht in zichzelf. „God zegene het,” liet hij er dan eerbiedig op volgen.

Maar Wob durfde niets vragen. In stilte echter rees menig gebed op uit het eenvoudige hart voor zijn meester.

Eens gebeurde het op zekeren avond, dat Wob den kapitein verraste, terwijl deze in den Bijbel las. Hij zat met den rug naar de deur, toen de oude man binnenkwam.

Haastig schoof hij het boek weg, als schaamde hij zich er voor. Doch van dat oogenblik af wist Wob waar den kapitein de schoen wrong. Hij geloofde stellig, dat eenmaal op 's Heeren tijd de veelvuldige gebeden, voor den kapitein opgezonden, zouden worden verhoord. Doch dat die tijd dicht nabij was, dat durfde de oude man niet hopen.

Tot nog toe had de zeereis den kinderen geen kwaad gedaan. Zij waren gezond en vroolijk geweest al dien tijd. Zelfs de stormachtige nacht had geen stoornis teweeggebracht.

Doch op een avond, toen de kapitein hen te bed bracht, ('tgeen hij altijd zelf deed) was Benjamin ziek. Het kind was den geheelen dag lusteloos geweest, en had geen trek in eten.

Toen de kapitein hem des avonds op zijn knie zette, legde het kind het hoofdje tegen zijn schouder, maar bleef verder onbeweeglijk zitten. De kapitein liefkoosde hem. Maar toen hij het kleine gezichtje streelde, voelde hij dat het gloeide als vuur. Zijn oogen hadden een vreemden glans, hij hijgde zwaar.

Hij bracht het kind ter ruste, doch bleef naast zijn bedje zitten. Ismaël sliep al lang en nog zat de kapitein daar met het kleine handje

in de zijne. Plotseling sloeg Benny de oogen op. Hij verbeeldde zich, dat zijne moeder bij hem zat, en hij sprak haar toe.

Op 'tzelfde oogenblik kwam Wob binnen, om zijn bevelen voor den nacht te vragen. De kapitein zond hem terstond naar den dokter. De dokter bevestigde des kapiteins vrees en zeide dat Benny in eene harde koorts lag. Nu kwamen er moeielijke uren. Den geheelen nacht zat de kapitein daar aan het kleine bedje en sloeg met spanning den kleinen lijder gade. Hij was geheel buiten kennis en ijde aanhoudend. Nu eens praatte hij tot Ismaël, dan weder dacht hij zich terug in Indië, en voerde zijn geest hem terug in de armen zijns vaders. Maar zijn moeder was het, die de hoofdrol speelde in zijn koortsfantasiën.

„Moeder!” riep hij, en strekte beide handjes naar den kapitein uit. „Licht mij even op, en neem mij in uw arm.” De kapitein voldeed aan dit verzoek.

„Kom nu dicht bij — nog dichter, dichter bij,” smeekte het stemmetje aandoenlijk teeder.

„Leg nu uw wang tegen mijn gezichtje, — zing nu, moeder!”

De kapitein nam hem uit bed, rolde een deken om hem heen en nam hem in zijn arm. Hij legde het gezichtje tegen zijn

borst aan, en wiegde het kind zacht heen en weer.

„Zing,” hield Benny vol. „Och, zing dan toch.”

't Was moeilijk om daaraan te voldoen. De kapitein poogde zich alle vergeten versjes uit zijn kinderjaren te herinneren, die hij aan den schoot zijner moeder had geleerd. Eindelijk schoot hem er een te binnen.

„Zingen, moeder! zingen,” drong het kind met volhardend doorzetten.

„Waarvan moet ik zingen, Benny?” vroeg de kapitein.

Hij sprak op zulk een zachten, teederen toon, dat het zieke knaapje werkelijk meende dat het zijne moeder was, die tot hem sprak.

„Van Jezus,” zei het kind.

Maar nu moest Arthur Dumas zijn geheugen weder te hulp roepen. Eindelijk wist hij wat. Hij liet zijn stem dalen. En zoo zacht hij maar kon, zette hij het lied in, eens aan moeders schoot gezongen :

Jezus is de Goede Herder,
 Die zijn schaapjes veilig leidt,
 Die 't verloorne gaarne weërbrengt,
 En ook hen een plaats bereidt.

Hier hield het op; de kapitein was het vervolg vergeten, maar 't was genoeg, want Benny was bevredigd. Hij had stil liggen luisteren. Die stem klonk hem nieuw en vreemd. Plotseling richtte hij zich op, en begon wild om zich heen te slaan. Allerlei wartaal ontsnapte hem. Eindelijk volgde er een hevige stuip.

De dokter vond den toestand zeer onrustwekkend en schudde bedenkelijk het hoofd.

Het angstzweet stond den kapitein op het voorhoofd. Hij was wanhopend.

Plotseling zag hij dat gelaat der moeder voor zich, met de smeekende uitdrukking der oogen, en de kleine trillende hand op zijn arm.

„Ik vertrouw hen aan uwe zorg toe,” scheen het hem toe te roepen, en hij herinnerde zich zijne belofte. Had hij dan niet goed voor het kind gezorgd?

Hij was zich bewust van wel. Zijn geweten stelde hem dienaangaande gerust. Maar toch, als het kind eens stierf, zou zijne moeder er dan niet aan twifelen of hij zijne beloften wel gehouden had? Hoe meer de kapitein zich den mogelijken afloop voorstelde, hoe benauwder het hem werd.

De dokter wendde alle pogingen aan, doch hij had het leven van het kind niet in zijne hand.

Was er dan geen uitkomst — nergens? De dokter had zich over het bedje heengebogen, en wachtte in spanning de uitwerking van zijne pogingen af. 't Niet langer kunnende uithouden, in zijn klimmenden angst, gefolterd door nameloos wee, verwijderde de kapitein zich en begaf zich naar zijn eigen hut. Daar zonk hij op de knieën, verborg het blêeke gelaat in de handen, boog het hoofd en bad.

„O God,” riep hij uit — „red hem. Spaar het kind en ik zal in U gelooven! Heere Jezus, leg Uw genezende hand op hem, Gij die machtig zijt te behouden, en ik erken u voor den Zone Gods. Mijn leven zal zijn tot Uw dienst.”

En hartstochtelijk en dringend vloeide het gebed voort. Hoe meer de angst steeg, hoe hooger het geloof zich verhief.

Onhoorbaar werd de deur geopend. Wob, die had aangeklopt, en geen gehoor kreeg, stak nu het hoofd naar binnen. Hij was belast met een boodschap van den dokter. Roerloos, als aan den grond genageld, stond hij daar en staarde. Toen trok hij zijn hoofd snel terug en sloot de deur. Hij had den kapitein gezien, geknield en onbeweeglijk, in eene biddende houding!

„Ik bracht hem een goede tijding,” zeide hij zacht, „maar ik kan hem nu niet storen, want zie: hij bidt.”

HOOFDSTUK XVI.

Eene profetie en hare vervulling.

In een ouderwetschen leuningstoel, te midden van eene weelderige omgeving in een sierlijk gemeubeld vertrek, zit op een laten avond in September eene deftige oude dame.

Naast haar, in een klein peluchen vouwstoeltje zit een jong meisje van omstreeks zestien jaar. Het lange glanzende haar golft haar langs gelaat en hals en krult over de leuning van den stoel. 't Is haar van een bijzondere tint, met een goudgloed er over.

Ze is op dit oogenblik druk bezig met eenig handwerk. Klaarblijkelijk is het een ingespannen werk, te oordeelen naar de hooge kleur van haar gelaat. Ze ziet niet op en de lange wimpers werpen bij het schijnsel der gaskroon eene breede schaduw over het blozende gezichtje.

De oude dame heeft eenige oogenblikken stil zitten breien aan eene fijne wollen kous. 't Getik der bronzen pendule op den marmeren

schoorsteenmantel alleen verbreekt de stilte.

Plotseling kijkt ze op en laat een paar steken vallen. Er wordt aan de deur getikt. Op haar: „binnen” verschijnt een dienstmeisje, dat een paar brieven en eene courant op tafel legt.

Even ziet de dame naar de adressen, schuift de brieven op zij, en neemt de courant op. 't Is een groot nieuwsblad en er staat heel wat in te lezen. Doch dit alles boezemt haar niet veel belang in. Haar oog zoekt naar een kleine kolom, waarboven gedrukt staat: „Scheepstijdingen.” Ze vindt wat ze heeft gezocht. Een glans van vreugde verspreidt zich over haar schoon gevormde gelaatstrekken.

Het jonge meisje kijkt nu ook op. Ze weet waarnaar haar moeder kijkt.

„Goede tijding, Lucie!” roept de dame verheugd uit. „Arthur's schip is reeds te Lissabon, en zal denkelijk den 14^{den} de haven binnenloopen.”

Lucie heeft haar arbeid laten rusten, het haakwerk ligt in haar schoot. Met schitterende oogen kijkt ze haar moeder aan.

„Dat is dus over een week, Mama,” roept ze vroolijk uit. „O, wat verlang ik naar Arthur!”

Ze heft beide handen boven haar hoofd, en schudt de lokken naar achteren, die over haar gelaat heenvallen.

„Ik wou maar, dat hij morgen al kwam,” zegt ze. En toen met een zucht: „Acht dagen is nog zoo lang, vindt ge ook niet, Mama?”

De dame geeft niet dadelijk antwoord, maar even daarna kijkt Lucie glimlachend op en zegt: „Zijt ge niet benieuwd om die twee zendelingszoontjes te zien, waarover hij ons van uit Port-Saïd geschreven heeft?”

„De grootste moet een flinke knaap zijn, maar de kleinste schijnt een teer ventje te zijn. Ik zou onzen Arthur wel eens met die kinderen willen bezig zien, gij ook niet, Mama?”

„Zou hij de kinderen mede naar huis brengen, of denkt gij, dat zij dadelijk door hun familie in beslag worden genomen? He! ik wou dat hij ze meebracht,” zei Lucie met een zucht.

„Dat denk ik toch niet, lieve. De kleinen zullen wel door hun familie worden afgehaald.” „Arme kinderen!” zuchtte mevrouw, „’t moet hard zijn voor de ouders, ze zoo vroeg in den vreemde te zenden.”

En de tranen welden op in de zachte oogen der dame bij de voorstelling van zulk eene scheiding. Haar moederhart gevoelde voor de arme moeder in den vreemde.

Zij herinnerde zich zoo goed als den dag van gisteren het eerste afscheid van haar Arthur. En hij was toen reeds bijna een man.

Wat moest het dan zijn voor de moeder, die haar kinderen nog zoo klein en teeder zag wegtrekken!

Mevrouw Dumas was er met moederlijken trots van overtuigd, dat die arme moeder hare kleinen aan niemand beter had kunnen toevertrouwen dan aan haar zoon. Zij kende zijn hart. Zij wist, dat hij alles zou doen wat in zijn vermogen was, om den kinderen hun gemis te vergoeden, zoolang ze onder zijne zorg waren. Als zij aan hem dacht, en dat deed ze dagelijks, kwamen haar al zijn goede eigenschappen voor den geest.

Maar voor het oog der moeder hing er altijd een schaduw over al die deugden: de tegenzin van Arthur om ze te gebruiken in den dienst van God. Het was een scherpe angel in haar hart, een bittere beproeving in haar leven, dat haar zoon een beslist ongeloovige was. Na iedere behouden thuiskomst dankte zij God, dat Hij den tijd der genade nog voor hem had verlengd. En wanneer het oogenblik van vertrek weder daar was, bad zij te vuriger. Zij vergezeldde hem met haar gebeden. De mogelijkheid, dat hij schipbreuk zou kunnen lijden en vergaan, terwijl hij onbekeerd was, beangstigde haar steeds. Nu was hij dicht bij, maar welke blijdschap haar ziel vervulde bij dit bericht,

de vrees rees toch weer boven in haar moederhart. Hij kon nog schipbreuk lijden in het gezicht der Vaderlandsche kust.

Een stil gebed verhief zich in haar ziel. Haar geest was weer geheel met hem vervuld.

Toen zij dien avond in haar slaapkamer was, bleef zij langer dan gewoonlijk geknield voor haar stoel. Vuriger, ernstiger en aanhoudender bad zij om het behoud van haar zoon, om zijne waarachtige bekeering. Had zij op dat oogenblik een blik kunnen slaan in de kapiteins-hut van De Elviera, zij zou het antwoord op haar gebed hebben gelezen in de geknielde gestalte van haar zoon. Weinig dacht de moeder, dat God bezig was haar gebed te verhooren.

Toen zij van haar knieën was opgestaan, en bij het zwakke schijnsel van haar schemerlampje haren Bijbel opensloeg, viel haar oog op deze woorden: „Er zal blijdschap zijn in den hemel over éenen zondaar, die zich bekeert.”

Was dit een profetie voor haar Arthur? Of zag het moederoog als in een visioen op datzelfde oogenblik de biddende gestalte van haar kind? En wist zij, dat de vervulling gekomen was?

Zij kon maar niet in slaap komen dien avond. Toen zij eindelijk insliep, glimlachte zij in haar droom. En in dien droom ruischte

haar een lied door het hoofd. Een welbekend, en zoo geliefd vers, 'twelk zij menigmaal met Lucie bij de piano zong, denkend aan haar afgedwaalden zoon:

Een zondaar is gered, herhaalt het juichend koor;
Een afgedwaalde zoon, die rust en lust verloor,
Kwam tot den Vader weder;
In tranen boog hij neder,
In vreugde rees hij op
En koos het rechte spoor.

Zachtkens klonk de melodie; zij steeg al hooger en hooger. 't Was alsof een enkele kristalheldere stem het lied had aangeheven. Maar al gaandeweg werden de tonen voller en dieper, alsof meerderen instemden, totdat het ten laatste uitbarstte in veelvoudig gejubel als het gedruisch veler wateren. Duizenden tongen herhaalden de woorden, schitterende lichtgestalten zweefden haar voorbij, die ze overbrachten de ééne aan de andere. Toen werd er een poort geopend, schitterend van licht en edelgesteenten, en haar werd vergund een blik naar binnen te werpen. En wat ze toen zag! Roerloos stond ze in haar droom voor de poort.

Haar hart hield op te kloppen, haar gansche persoon werd opgenomen in een zee van licht.

Engelen met blanke vleugelen kwamen tot haar. Zaligen in witte gewaden, gekroond met den diadeem van heerlijkheid, hieven de palmtakken, hun zegeteeken, op en wuifden haar toe. Maar ze zag nog meer. Vlak voor den troon, die in het midden van die heerlijkheid zich bevond, waarop Een gezeten was, Wiens aangezicht blonk in veelvoudige schittering, knielde een gestalte in aanbidding neer. En al die verheerlijkte geesten blikten naar die eene gestalte, hieven de hand op naar haar en herhaalden het lied.

Toen richtte de gestalte zich op, stond en zag haar aan. En vol bevend ontzag zonk zij neder, want hij, dien ze zag en wien het jubellied gold was . . . haar Arthur.

't Was bijna middernacht, toen de deur van mevrouw Dumas' slaapvertrek behoedzaam werd geopend. Eene lichte gestalte in nachtgewaad sloop zachtjes naar binnen. Onhoorbaar schreed zij naar 't bed en boog er zich over heen. Bij het flauwe licht der nachtlamp zag Lucie, dat haar moeder sliep. Een vredige glimlach plooiden den mond der slapende; zij hield de handen gevouwen als in het gebed.

„Zeker droomt Mama van Arthur,” zei het jonge meisje in zichzelf, „ze ziet er zoo gelukkig uit; ik wil haar niet storen.” En even

zacht als ze gekomen was, sloop ze weg, deed de deur toe, en zocht haar eigen slaap-vertrek op.

HOOFDSTUK XVII.

De terugkomst.

Ongeveer tien dagen later was dezelfde huiskamer, waarin wij voor het eerst mevrouw Dumas aantroffen, getuige van een vreugdevol tooneel. Arthur, haar oudste en eenige zoon, was thuisgekomen.

Daar stond hij midden in de kamer en hield de tengere gestalte zijner moeder omvat. En de moeder, die zoo reikhalzend had uitgezien naar zijne terugkomst, die zoo vurig had gebeden, zag thans haar gebed op dubbele wijze verhoord.

Toen de eerste blijde begroeting voorbij was, knielde hij naast haar neder. En terwijl hij het hoofd in haar schoot legde, zeide hij plechtig maar met zekerheid: „Dank nu God, lieve moeder, uit den grond van uw hart, want ik heb weder bidden geleerd.”

En nu vertelde Arthur al de gebeurtenissen, die er tijdens zijn laatste reis op zijn schip hadden plaats gehad.

Hij vertelde van het sterven van Tim, den kajuitsjongen, hoe in zijn laatste ure Ismaëls gebed hem had bemoedigd en getroost.

Hij deelde aan zijne moeder de plotselinge ernstige ziekte van den kleinen Benjamin mede.

En toen, met gebogen hoofd en vochtige oogen, zeide hij: „Ik riep tot God om uitkomst, en er kwam uitkomst. Ik zeide in Hem te zullen gelooven, zoo Hij het kind spaarde, en het werd gespaard. Ik verbond mij aan den dienst van God, zoo mijn gebed verhooring vond en het werd verhoord. Moeder,” vervolgde de kapitein, „zegen het kind, hetwelk in Gods hand het middel werd tot mijne bekeering. 't Was Ismaël, mijn kleine zendeling; was hij er niet geweest, die mij in donkere uren naar boven wees, 'k was nog een ongeloofige. Maar nu, ik heb gezien, dat er een God bestaat, Wiens almacht ons leven beheerscht.”

Hij zweeg en hief het gelaat op tot zijne moeder. Er lag een stille glans in de oogen, waaruit de spotlach voorgoed was verdwenen.

Mevrouw Dumas legde haar hand op het hoofd van haar zoon, en zag hem zwijgend aan. Haar hart was te vol op dit oogenblik. Woorden konden niet weergeven wat er in haar omging. Maar haar ziel was één loflied, en in aanbidding boog zij het hoofd, terwijl

stille vreugdetranen langs haar gelaat afvloeiden.

Eindelijk, toen zij spreken kon, zeide zij:

„God de Heere zij geloofd voor Zijne onuitsprekelijke genade. Hij schonk mij de profetie, toen de vervulling reeds nabij was. Hij is een hoorder der gebeden. Niet ten onrechte zegt de psalmist: „Welgelukzalig zijn allen, die op Hem vertrouwen!” Mijn zoon, thans heb ik u in dubbelen zin terugontvangen. Zijn grooten Naam zij eer!”

Zeer begeerde mevrouw Dumas nu Ismaël te zien, die 't middel in Gods hand was geweest, om haar Arthur terecht te brengen. Ook ging haar hart verlangend naar den kleinen Benjamin uit. Haar moederlijk hart pleitte voor de verlaten kinderen. Zij nam zich voor, tijdens hun verblijf in Holland van haar kant alles voor hen te zullen doen wat zij kon.

Er was nu een onverbreekbare band gelegd tusschen haar en de beide zendelingszootjes. God zelf had den kinderen in het vreemde land een ander moederhart terug doen vinden.

Wob, die zoolang het schip aan wal was, in het zeemanshuis logeerde, bracht reeds vroeg den volgenden morgen mevrouw Dumas een bezoek.

De deftige dame had een bijzondere voorliefde voor den eenvoudigen ouden zeeman.

Zij had hem reeds zoolang gekend. Zij wist, dat hij met hart en ziel aan haar zoon was gehecht. En nu vooral, na de bekentenis, die Arthur haar gedaan had, verlangde zij dubbel hem te zien.

Wobs gelaat straalde van blijdschap, toen hij de moeder van zijn kapitein aanzag. Er kwam iets in zijn oude oogen, dat hij met den rug van zijn hand afveegde. Hij geleek een groot kind, die oude Wob. Met dankbare ontroering en eerbiedige bewondering sprak hij over de verandering, die er met zijn jongen meester had plaats gegrepen.

„Ziet ge, mevrouw,” zei Wob, „als ik er aan dacht, dat de kapitein, zoo moedig als een leeuw in gevaar, en zoo zacht als een duif, wanneer er iemand ellendig en ziek is, — als ik er aan dacht, dat de kapitein, die zoo goed is voor iedereen, voor zichzelf zoo slecht was, dat hij liever den verkeerden weg uitging dan voor zichzelf te zorgen, dan was ik dikwijls bedroefd. En dan zeide ik somtijds in mijzelven: „Heere, indien Gij wilt, Gij kunt het toch immers wel? Kom dan den kapitein eens tegen en verander zijn koers. De kapitein en ik,” vervolgde Wob, „wij hebben zoo menige reis samen gemaakt, en alle gevaren gedeeld. En als we nu eens samen moesten omkomen en

wij landden daarginds eens niet op dezelfde kust!"

„En o mevrouw!" zei Wob, „denk nu eens aan, ik en de kapitein, wij zullen nu altijd bij elkander zijn, hier en daar boven!"

En Wob wees eerbiedig omhoog.

Mevrouw deelde van harte in de oprechte vreugde van den trouwen Wob. Zij wist, hoe hij met eerbiedige genegenheid aan haar zoon gehecht was. Bij zijn heengaan drukte zij hem een goudstuk in de hand. Dat was haar offer op het altaar der dankbaarheid.

HOOFDSTUK XVIII.

De kapitein vervult een opdracht.

Op een stillen herfstavond liep iemand in een langen mantel gehuld met haastige schreden door de achterwijken van Amsterdam. De maan was aan het opkomen, en de lucht was bezaaid met sterren. De straten in dat gedeelte der groote stad waren slechts spaarzaam verlicht. 't Was moeielijk om de namen te lezen die hier en daar op deur of venster geschilderd stonden.

Af en toe bleef hij stil staan, om zich

te overtuigen dat hij nog niet het doel van zijn tocht had bereikt. Nu en dan ontsnapte hem een zucht. Hoe nader hij bij dat doel scheen te komen, hoe zwaarder hem klaarblijkelijk de last drukte, dien hij had te volbrengen. Hij liep nog een paar straten door, toen sloeg hij een steegje in en begon langzamer te loopen. Nauwlettend zocht zijn blik naar een bekenden naam.

Eindelijk scheen hij dan toch den naam te vinden dien hij zocht, want hij bleef staan.

't Was een klein onaanzienlijk huisje, waarvoor hij stond. 't Had slechts één raam, en de deur was zeer laag. Er hing een zwart bordje boven, waarop met dikke witte letters geschreven stond: „Hier wascht en mangelt men.”

De persoon in den langen mantel deed een stap naar voren en tuurde naar den zijpost der deur. Jawel! daar stond het ook: Wed. Van Doorn.

Kapitein Dumas, want hij was het, tuurde in gedachten verzonken naar die letters, zijn hart klopte hevig en hij aarzelde.

Nu was het oogenblik gekomen, waartegen hij zoo had opgezien. Hij stond op het punt Tims moeder de treurige tijding te brengen van diens overlijden.

Hij dacht aan zijn eigen blijde thuiskomst, aan de uitgebreide armen zijner moeder. Nog klonk hem haar welkomsgroet in de ooren.

Ongetwijfeld zag ook de moeder van Tim met hetzelfde verlangen naar haar jongen uit. Wie weet, had zij nu al niet reeds vernomen dat De Elviera veilig de haven had bereikt en zat zij dag aan dag op den uitkijk. De kapitein had de weduwe niet geschreven om er haar op voor te bereiden. Hij had het eerst willen doen en was aan een brief begonnen. Doch de woorden, daar neergeschreven, schenen hem zoo koud toe, zoo hard, zoo meedoogenloos, dat hij het papier aan stukken had gescheurd.

Neen, hij zou het haar liever zelf gaan mededeelen, had hij besloten. Hij had er aldoor tegen opgezien, doch nu het oogenblik daartoe gekomen was, nu woog het hem als een centenaarslast op het hart.

Eindelijk greep hij moed. Het moest toch gedaan worden. 't Was beter, dat de arme moeder de tijding ontving door hem, dan dat anderen het haar mededeelden. Trouwens, hij had immers besloten veel voor hen te doen. Ja, zooals Tim hem stervende met zijn laatste woorden had opgedragen „zorg voor moeder,” zou hij die opdracht vervullen.

Dien middag had hij er met zijne moeder

over gesproken. Mevrouw Dumas was dadelijk besloten haar zoon in dezen bij te staan. Maar zij had geoordeeld dat het beter was, zoo Arthur eerst alleen een bezoek bij de moeder aflegde. In waarheid zag de goede vrouw er te veel tegen op, getuige te zijn van de diepe wonde, die in dat moederhart geslagen moest worden. Zij, die haar zoon terugontving, kon door hare komst slechts pijnlijke aandoening teweegbrengen in het hart dier beroofde moeder.

Daar stond nu de kapitein voor het huisje, waarnaar Tim met zooveel heimwee had uitgezien. Hij stond er met een bonzend hart. De man, die onverschrokken was in het grootste gevaar, gevoelde zich schuchter en beschroomd tegenover het lijden van anderen.

Er was geen bel aan de deur, doch deze stond op een kier. De kapitein duwde de deur een eindje open, en keek naar binnen. Hij zag een klein donker portaalje zonder eenige verlichting. De deur der huiskamer, die te gelijk voor wasch- en strijkkamer diende, stond half open, en een flauwe lichtstraal baande zich van daar een weg, en viel op den vloer van het portaalje.

Bij een vierkante tafel, met den rug naar de deur gekeerd, verscholen achter een hoop

waschgoed, zat een klein mager meisje. Zij was bezig met een schaar de banden uit te halen, en scheen zeer verdiept in dat werk.

Plotseling zag ze op, keerde zich halverwege om en uitte een flauwen kreet van schrik, toen zij de donkere gedaante in de deur zag staan, eer nog de kapitein gelegenheid had om aan te kloppen.

„Schrik maar niet, kleine meid,” zei Arthur Dumas geruststellend, „ik zie, gij zijt zoo ijverig aan het werk, dat gij mij ongetwijfeld niet hebt hooren aankomen. Is uw moeder ook hier?”

Op het woord „moeder” verscheen van uit den versten hoek van een aangrenzend vertrek, waar de mangel stond, eene kleine vrouw met een bleek bekommerd gelaat. Zorg en droefheid hadden zich als 't ware op dat gelaat vastgezet. Verwonderd keek ze op tot den slanken jongen man en herkende hem niet terstond.

Doch toen hij zijn hoed afnam, toen kende zij hem. Haar herinnering voerde haar plotseling terug naar dien morgen, toen zij haar jongen had weggebracht aan boord van De Elviera.

Daar had zij diezelfde gestalte zien staan vlak bij het roer. Hij stond daar, beschenen

door de morgenzon, en had haar vriendelijk toegeknikt. „Daar staat de kapitein, moeder,” had Tim gezegd. „Ziet hij er niet goed en vriendelijk uit?”

Een oogenblik duizelde het voor haar oogen. Want plotseling, als bij ingeving, bracht zij dit bezoek in verband met haar zoon.

Van menschen, waarvoor zij waschte, en die de couranten lazen, had zij vernomen, dat De Elviera op de terugreis was. Doch dat het schip reeds binnen de haven was, hiervan was zij onkundig.

Al lang had zij in stilte het plan gekoesterd, dat zoo zij wist, welken dag de boot werd binnengewacht, er een dag uit te breken om Tim te gaan afhalen. En nu zag zij daar plotseling den kapitein van De Elviera voor haar oogen staan. De eene gedachte na de andere dróng zich aan haar verbijsterden geest op. Een onbestemd voorgevoel zeide haar, dat dit bezoek slecht nieuws beduidde.

Ze begon te beven. Sidderend bleef zij den kapitein aanstaren. 't Was of haar keel werd dichtgeknepen, ze kon geen woord uitbrengen.

De kapitein bemerkte aanstonds, wat er in haar omging. Hij liet haar den tijd zich vertrouwd te maken met haar bange gedachten.

Toen zeide hij op zachten toon: „Moedertje.”

Hij stak haar zijn hand toe en werktuiglijk legde de weduwe de hare er in.

„Gij ziet, ik kom u een bezoek brengen, want ik heb u wat te zeggen. Mag ik zoo vrij zijn naar binnen te gaan?” Hij stapte door tot in de kamer waar de mangel stond. De weduwe wees hem stilzwijgend een stoel, en verzamelde al haar kracht bijeen.

„Kent gij mij nog?” vroeg de kapitein.

Zij knikte van ja en bleef hem met strakken blik aanzien. Toen antwoordde zij met toonlooze stem: „De kapitein van de boot waar mijn Tim op is; is hij ziek? Waarom komt hij niet zelf? Zij hebben mij gezegd, dat hij eerst-daags thuis zou komen, want dat zijn schip dicht bij de kust was.”

Zij hield op en wachtte vragend op antwoord. Maar de kapitein bleef nog één oogenblik zwijgen. Hij zag haar lang en ernstig aan. Hij wilde haar tijd gunnen tot zichzelf te komen, alvorens zij den geheelen slag ontving.

Toen zeide hij langzaam en met nadruk:

„Hij zendt mij tot u, omdat hij zelf niet komen kan. Hij is daartoe niet bij machte. Hij heeft mij dikwijls over u gesproken en verzocht mij in zijne plaats tot u te gaan om u een boodschap van hem over te brengen.”

„Een boodschap van mijn jongen?” vroeg de vrouw op doffen toon.

„Ja, een boodschap van uw zoon,” herhaalde de kapitein.

„Gij hebt er nimmer aan getwijfeld, of hij heeft u zeer lief gehad, is het niet zoo?”

„Ja, ja, dat heeft hij,” zei de moeder.

„Het berouwde hem,” ging de kapitein voort, „dat hij u verlaten had. Maar zijn enig doel was geweest, zoo zeide hij mij, geld voor u te verdienen. Maar hij tobde dag en nacht over u, de arme jongen, en verlangde steeds naar huis. Soms schreide hij, en bad hij om vergeving voor zijn slechte daad, zooals hij het noemde, omdat hij u in den steek had gelaten. En immers, gij hebt het hem toch gegeven, nietwaar?”

„Met heel mijn hart.” Haar stem eindigde in een snik; haar boezem jaagde. 't Was haar alsof de kapitein bezig was haar een voor een de schellen van de oogen te nemen, die als een donker gordijn iets verschrikkelijks verbergden.

„Nu,” zoo ging de kapitein voort, „hij dorstte naar vrede en rust en haakte naar verzoening. Hij verlangde zijn moeders aangezicht te zien, en had heimwee naar u. De reis was echter lang, en dat alles lag eerst

nog ver in 't verschiet. En hoe langer de tijd hem duurde, hoe sterker dat verlangen toenam. Niemand kon hem helpen, geen mensch kon aan die onvoldaanheid voldoen. Eén was er, die de hand kon leggen op dat zieke, naar vergeving dorstende hart, en die rust kon aanbrenghen en vrede. Hij sprak tot hem. Sprak van vergeving, blijdschap en rust. En Tim luisterde naar Hem. Zooals ik u zeide, hij wenschte zijn moeders aangezicht te zien, en het licht van moeders huisje en keek dag aan dag daarnaar uit. Maar kort voordat wij landden ontwaarde zijn zoekend oog een ander licht dan dat van uw woning, en aanschouwde hij een ander gelaat. Toen greep een sterker verlangen hem aan, en hij wilde daarheen. Bij zijne vergeving van moeder dorstte hij naar vergeving van God. En het werd hem geschonken, de Heilige Geest wees hem den weg. 't Was het licht van een ander thuis, van 't Vaderhuis dáárboven, 'twelk hem in de oogen glansde, en dat aan zijn moeden blik vrede gaf. En inplaats van uw gelaat aanschouwt uw zoon een ander, want hij ziet Christus van aangezicht tot aangezicht en zijn welkom was in 't Vaderhuis omhoog."

HOOFDSTUK XIX.

Onvergetelijk.

't Duurde geruimen tijd, eer de beroofde moeder tot het volle besef kwam van den slag, die haar getroffen had. Zij zat daar langen tijd als wezenloos en staarde met akelig strakken blik en versteend gelaat den kapitein aan. Hij nam haar ruwe, door hard werken vereelte hand in de zijne en zag haar meewarig aan. Hij gevoelde te goed, hoe geen woorden bij machte waren, de arme vrouw troost te schenken in haar bittere zielesmart. Doch thans kende ook hij de bron, waar het door pijn verschroeide hart lafenis ontvangt.

Toen zij een weinig tot bedaren was gekomen, en de tranen begonnen te vloeien, sprak hij haar van dien troost. Hij vertelde haar nu alle bijzonderheden omtrent het zieken sterfbed van haar Tim. Haar oor ving gretig al die mededeelingen op, en haar hart dronk de woorden in. Hij was in vrede heengegaan, wat kon zij meer verlangen? Hij had rust gevonden voor zijn ziel. En toen de kapitein haar nu verhaalde, hoe het sterfbed van haar kind mede het middel was geworden om

hemzelf tot het geloof te brengen, waren het niet langer alleen tranen van smart over haar verlies, die de weduwe schreide.

De kapitein vertelde haar ook van Ismaël, door wiens woord en gebed Tim rust had erlangd. Hij beloofde haar bij een volgend bezoek Ismaël mede te brengen, zoo zijn familie het vergunde.

Deze belofte scheen de arme vrouw wel eenigen troost te geven. Haar tranen vloeiden langzamer. En toen nu de kapitein haar verzekerde, dat zij zich niet bezorgd behoefde te maken over de toekomst, brak er een zonnestraal door op haar gelaat. Hij stond nu op, om heen te gaan. Zij schreide niet meer, en de kapitein smaakte de voldoening, haar geschokt gemoed eenigermate te hebben getroost.

Nadat de kapitein haar verlaten had, zonk de moeder op haar knieën neder en verborg het gelaat in beide handen. Zelfverwijt en wroeging maakten zich van haar meester. Zij dacht aan elk bitter woord tusschen haar en haar jongen, eer hij naar zee ging; iedere onvriendelijke bejegening, alles wat er in den laatsten tijd tusschen hen beiden was voorgevallen, eer hij voorgoed het ouderlijk huis verliet, woog haar nu met ontzettend gewicht op de ziel. Och, als ze hem dan toch nog

maar ééns terug had gezien! Als ze hem dan nog maar éénmaal had kunnen verzekeren van haar liefde en haar vergeving! Zij had er haar halve leven voor willen geven. Hoe levendig stond haar thans zijn gelaat voor den geest, zooals zij hem het laatst had gezien, geteekend door het berouw! Hoe meer zij aan dit alles dacht, hoe heftiger de smart zich verhief. Zij wiegde zich heen en weer voor den stoel, waarvoor zij geknield lag en kreunde zwaar als van hevige pijn.

Daar werd plotseling eene hand op haar schouder gelegd en warme tranen vloeiden af in haar hals. Het was haar dochtertje, dat zacht was opgestaan en naar haar was toegekomen.

„Moeder,” zei het kind, „waarom schreit gij toch zoo? Hebt gij niet gehoord wat die mijnheer gezegd heeft? Dat Tim in den Hemel is. En als hij daar is, Moeder, heeft hij het dan niet veel beter dan bij ons? De juffrouw op de Zondagsschool heeft het ons verteld, dat het daar zoo heerlijk moet zijn. Want daar is geen rouw, noch gekrijt noch moeite meer zooals hier. Zoo staat het in den Bijbel. En zij hebben geen honger noch dorst meer, en niemand zegt daar: ik ben ziek.”

„Hoort gij het wel, Moeder?”

„Ja ja, ik hoor het,” snikte de vrouw, „maar

och kind, daar hebben we onzen Tim niet meê terug. Ik weet wel, dat het groote zonde is tegen God op te staan, en toch kan ik het nu bijna niet laten. Als ik hem dan nog maar ééns ten minste had mogen weêrzien, dan kon ik er nog in berusten. Maar nu, o 't is al te hard!"

„Maar zijt gij dan toch niet blijde voor Tim, dat hij het zoo heerlijk heeft, Moeder?" vroeg het kind op overredenden toon.

De weduwe, hoe diep bedroefd zij ook was, trok toch haar dochtertje naar zich toe, en drukte haar aan het hart. Zij wilde, wat zij dan aan den doode niet meer bewijzen kon, aan de levende niet onthouden. Zij spraken lang te zamen over den overledene, eer zij zich ter ruste begaven. Den nacht, die daarop volgde, sliep de weduwe echter niet, maar bad. Doch toen het morgenlicht met bleeke matte lichtstralen het eenvoudig kamertje binnendrong en vrouw Van Doorn tot haar dagelijksch werk opriep, was er iets van den vrede Gods neergedaald in haar ontroerd gemoed.

In de stille nachtwake was Een tot haar gekomen, Die ook had gestaan bij de stervensponde van haar kind, en Die, schoon onzichtbaar, alomtegenwoordig is. Hij had tot haar gesproken: „Ween niet." Dat was een onvergetelijke nacht in haar leven.

HOOFDSTUK XX.

Aan zijne roeping getrouw.

't Was een heldere zonnige namiddag, toen mevrouw Dumas, geleund op den arm van haar zoon, en vergezeld van Lucie, het breede bordes van een net huis betrad. Zij belden aan. Een dienstmeisje opende de deur, en liet de bezoekers in een spreekkamer.

Doch eer zij de deur nog achter hen gesloten had, klonken juichende kinderstemmen in de gang tot hen door. Er trippelden haastige voetstappen op de trap, die naar beneden voerde.

Voor een der bovenvensters hadden twee knaapjes gestaan, die, zoodra zij een der drie aankomende bezoekers in het oog kregen, jubelend wegsprongen.

Eene vriendelijk uitziende jonge dame volgde hen op den voet. Doch eer zij de benedenkamer bereikt had, waren de kinderen reeds binnen, en hingen om den hals van den kapitein, zonder zich aan de beide andere bezoeksters te storen.

't Was een vreugdevol oogenblik, en mevrouw Dumas' hart zwol van blijden moeder-

lijken trots, toen zij zag, hoe haar zoon zich de liefde der beide kinderen verworven had.

Ismaël en Benjamin waren bij hun grootmoeder in huis, en de jonge dame was hun tante, de jongste dochter der oude mevrouw, de zuster huns vaders.

De jonge dame noodigde de bezoekers uit, mede naar boven te gaan. Nu werd er met de grootmoeder der kinderen kennis gemaakt, welke kennis zich later ontwikkelde tot eene hechte vriendschap, die voorgoed standhield.

En zooals Wob later in een gebrekkig schrijven aan de moeder der kinderen liet weten, hadden haar kleine jongens in Holland twee moeders teruggevonden.

Het bleef niet bij het eerste bezoek, 'twelk Arthur Dumas aan de weduwe Van Doorn, Tims moeder, bracht.

Zoolang hij aan wal was, bezocht hij haar dikwijls en deed voor haar wat hij kon.

Uren lang kon hij in het kleine achterkamertje zitten, luisterend naar haar klachten, of naar de verhalen, die zij omtrent Tim deed. Hij luisterde met evenveel belangstelling, alsof er over zijne moeder gesproken werd. Hij dronk de slappe koffie uit het grove witte kopje der weduwe met evenveel smaak oogen-

schijnlijk, als de geurige gefiltreerde, die zijn moeder hem schonk, uit zijn eigen porceleinen kopje thuis.

Hij had zich voorgenomen, voor de weduwe te zorgen. Mevrouw Dumas vond het een aangename taak haar zoon hierin behulpzaam te zijn.

Door haar tusschenkomst kreeg vrouw Van Doorn langzamerhand al meer klanten. Haar huisje bleek al spoedig te klein voor het werk. Mevrouw Dumas zag voor haar om naar eene betere en geschiktere woning, en voorzag haar ook van de noodige hulp. De kapitein zelf vulde uit eigen beurs aan wat nog voor de nieuwe woning ontbrak.

Toen nu de kapitein weer naar zee vertrok en hij haar zijn laatste bezoek bracht, smaakte hij de voldoening, haar in hare nieuwe woning te zien. De weduwe straalde van geluk en dankbaarheid. Zij had nu een jongen gehoord die den mangel voor haar trok.

De kapitein verzocht zijne moeder, tijdens zijne afwezigheid de weduwe in zijn plaats te gaan bezoeken. En op mooie middagen, als de wind zacht was en de zon scheen, maakte mevrouw Dumas, vergezeld van haar dochter, menige wandeling naar de nette straat, waarin vrouw Van Doorn thans woonde.

't Was voor Ismaël en Benjamin een oorzaak van bitter verdriet, toen zij hoorden dat de kapitein weer vertrekken ging, en dat hij Wob medenam.

Maar toen kapitein Dumas hem verteldé, dat hij hun ouders een bezoek zou gaan brengen, om hun groeten over te brengen, gaf dit hun beiden eenigen troost. Voor mevrouw Dumas en haar Lucie was het eene vergoeding, de kinderen af en toe bij zich te noodigen en met hen over den geliefde te spreken die ver weg was. Ismaël vergat nooit in zijn avondgebed ook voor den kapitein te bidden. En mevrouw Dumas vergat evenmin, haar trouwen God te danken voor den zegen, dien Hij haar in dat kind geschonken had.

Meermalen gebeurde het, dat Ismaël en Benjamin werden medegenomen naar Tim's moeder. Dan vertelde Ismaël altijd en altijd weër, wat Tim gezegd en gedaan had tijdens zijn verblijf op het schip en hoe lief hij zijn moeder had gehad. En de weduwe werd nooit moede naar die verhalen te luisteren.

Toen De Elviera na voorspoedige reis weder te Batavia landde, was een van des kapiteins eerste bezoeken aan den zendeling. Deze ontving hem met open armen, en zijne vrouw

werd niet moede naar alle bijzonderheden te luisteren, die kapitein Dumas van zijn reis vertelde. Gretig luisterde de arme moeder naar elke mededeeling, die haar beide lievelingen betrof, en vurig dankte zij God voor hun behouden aankomst in het vaderland.

't Viel den kapitein op, dat zij zeer bleek en mager was geworden, sinds hij afscheid van haar had genomen op de boot. Haar gelaat was zoo smal en de groote treurige oogen keken hem nog droefgeestiger aan dan toen. Zij scheen weinig belang te stellen in hetgeen om haar heen voorviel. Hare gedachten hielden zich uitsluitend met haar kinderen bezig; een hongerend verlangen naar hen sprak haar uit de oogen.

Toen de zendeling alles vernomen had, wat op 't schip was voorgevallen tijdens de reis naar Holland en hoe Ismaël in Gods hand het middel geweest was tot zooveel goeds, zeide hij getroffen tot den kapitein: „Wij gaven hem den naam „Ismaël” — God verhoort, omdat de Heer ons na vele gebeden een zoon schonk. De jongen heeft dien naam in dubbelen zin bewaarheid. God heeft zijn kinderlijk geloof bekrachtigd door de verhooring zijner eenvoudige gebeden. Toen wij om hem baden, legden wij de belofte af, het kind aan God te

wijden, zoo ons gebed werd verhoord. De Heer zelf schijnt ons aan die belofte te herinneren. Ik wijd vol dankbaarheid mijn kind toe aan Zijn dienst. Mij dunkt, als men hem nu reeds den kleinen zendeling noemt, duidt dit zijne roeping aan. Ik zie in hem mijn opvolger in het heerlijk Zendingswerk. Ismaël — God verhoort.”

HOOFDSTUK XXI.

In dienst van zijn Zender.

Vele, vele jaren zijn sedert voorbijgegaan. Wij treden thans een kerkgebouw binnen en bevinden ons temidden van een groote schare menschen. Allen zijn gekomen om een bijzondere plechtigheid bij te wonen.

't Is geen gewone dienst, en 't is ook geen Zondag, maar een dag midden in de week.

De avond begint te vallen, het schemeruur nadert. De roode gloed van het wegstervende zonlicht schijnt op de beschilderde boogvensters van het kerkgebouw. Daar binnen is het reeds donker. Er heerscht een schemerachtig licht. De koster, die bezig is, in de kerk de lampen aan te steken, en onhoorbaar op zijne fluweelen

pantoffels door de gangpaden loopt, oordeelt het onnoodig, vooralsnog het gaslicht in volle glorie te doen branden. Straks, als de dienst een aanvang neemt, en de gezangboeken geopend worden, is het tijds genoeg. Het orgel begint te spelen, zacht en schoon, en wekt alle gemoederen op tot lof en aanbidding. Het kerkgebouw wordt langzamerhand al meer en meer gevuld. De toehoorders stroomen toe. En de zitplaatsen worden bezet. Een zacht gegons van stemmen en schuifelende voetstappen, overstemd door de volle ruischende akkoorden van het orgel.

Eindelijk is het oogenblik daar, dat de plechtigheid een aanvang neemt. De koster heeft de deuren gesloten, de lichten zijn opgedraaid, het orgel zwijgt.

Een aantal geestelijken, allen predikanten, leden van een zendinggenootschap, zijn daar bijeen en zitten in de voorste rijen. Er zal dezen avond een zeer jeugdig zendeling worden ingezegend. Daar staat hij te midden van die groep eerwaardige heeren, — zij, meest reeds oud en grijs, — hij jong en teeder. Het licht valt op zijn blank edel voorhoofd, waarlangs het bruine dichte haar heengolft. Zijn gelaat is bleek in dit oogenblik, maar zijn levendig donker oog schittert met buitengewonen gloed.

Hij weet, waarvoor hij hier is en waarvoor hij wordt toebereid. Straks zal hij heengaan, ten tweeden male over den grooten oceaen, maar thans belast met een boodschap in dienst van zijn Zender. Hij blikkt om zich heen naar al die aangezichten, waarvan vele hem onbekend zijn. Doch daar zijn er ook onder, die hem zeer dierbaar zijn, die hij uit zijne kinderjaren heeft gekend en liefgehad.

Nog eenige dagen en hij zal ze allen hebben verlaten, misschien voorgoed. Maar hij staat daar — om geordend te worden tot het heerlijk Zendingswerk.

En wanneer hem nu in dezen plechtigen avondstond gevraagd wordt, of hij zich gewillig stelt in dienst van zijn grooten Zender, om heen te gaan naar het heidenland en daar de blijde boodschap des heils te brengen, dan antwoordt hij, schoon met bleek gelaat, toch met opgeheven hoofd en schitterende oogen: „ja ik van ganscher harte.”

Alle predikanten staan nu op van hun zitplaatsen en scharen zich om den jeugdigen belijder heen. Allen strekken de rechterhand uit; de jonge man knielt neer, en terwijl die handen boven zijn hoofd zijn opgeheven, wordt hij zoo ingezegend tot zijn heerlijke en verheven roeping, en heft de gemeente het psalm-

vers aan: „Dat 's Heeren zegen op u daal.”

„Wie is die jonge man?” vraagt een oude heer met zilverwit haar aan zijn buurman. De aangesprokene is een man van middelbaren leeftijd. Zijn gelaat is eenigszins gebronsd, alsof het veel aan tropische hitte is blootgesteld geweest, doch zijn levendige oogen hebben een zachte vriendelijke uitdrukking.

„Wie zegt gij?” vraagt de oude heer nog eens, een beetje ongeduldig. „Ik ben wat doof en heb den naam niet goed verstaan.” Hij houdt de hand achter het oor en buigt zijn hoofd naar den ander toe.

„Het is zendeling Van Duin,” antwoordt deze. „Ismaël van Duin; zijn vader is ook zendeling te Batavia, dien ken ik ook. Jaren geleden heb ik dezen jongen man op mijn schip medegevoerd naar Holland. Hij was toen nog een kind, niet ouder dan negen jaar en werd met zijn broertje naar Holland gezonden voor zijn opvoeding. En nu na zooveel jaren breng ik hem weer terug met dezelfde boot. Over drie dagen vertrekken wij naar Indië.”

De spreker, die niemand anders was dan kapitein Dumas van De Elviera, had zijn mond dicht bij het oor van dien ouden heer gebracht, daar hij bemerkte dat de man wat doof was. Toen hij ophield met spreken, keek deze hem

in stomme verbazing aan. „Ismaël,” herhaalde hij half luid, „toch niet mijn kleine zendeling van die bewuste reis? En zijt gij dan kapitein Dumas?”

De kapitein knikte toestemmend. Hij durfde op dit oogenblik niets meer zeggen. De oude heer, die zijn eigen stem niet goed verstond, had luid genoeg gesproken om de aandacht te trekken. De kapitein beduidde hem, dat het beter was het gesprek later voort te zetten, als de dienst geheel geëindigd was.

Zoodra het kerkgebouw leegstroomde en het niemand kon hinderen, hervatte de oude heer met vuur het gesprek. Al zijn belangstelling was opgewekt. Hartelijk schudde hij den kapitein de hand als de oude kennis van vroeger, met wien hij de zeereis had gemaakt. 't Was dezelfde oude heer met het toen reeds grijze haar, dat echter in tijdsverloop van zooveel jaren sneeuw wit was geworden. Maar niet alleen zijn uiterlijk had een verandering ondergaan, grooter was de omkeer in zijn binnenste geweest. De man, die toen niet bidden kon, had in dien tijd het bidden geleerd. Die toen niet tot God durfde roepen in het aangezicht van den dood, had zich in zijn leven nog tot den Heere gewend. Hij, die toen vloekte en zich om God noch Zijn gebod bekommerde, was nu een ootmoedige aan-

bidder geworden in geloof en hope. En al die veranderingen waren bewerkt door het eenvoudig middel, dat God daartoe gebruikte, de woorden en het gebed van een kind.

„Ismaël zal nu zijn eerste zendingsreis met mij medemaken,” zei de kapitein.

„Die heeft hij reeds lang gemaakt,” antwoordde de oude heer, „toen jaren terug. Of noemt gij dat geen zendingsreis? En was het niet alles zendingswerk, wat hij verrichtte, mijn kleine zendeling? Ging de arme kajuitsjongen niet in vrede heen, op zijn woord en gebed? En heeft hij in dien angstigen nacht, toen wij allen sidderden voor den dood, niet voor ons allen gebeden om behoud? Was dat enkele woord bij het lijk van den armen Tim, „dat heeft de Heere Jezus gezegd,” niet één prediking aan boord? En gij zelf, kapitein, gij en ik, wat zijn wij beiden anders dan vruchten van dat zendingswerk, dat de kleine zendeling volbracht op de boot? Neen, die eerste reis was zijn eerste zendingsreis. Maar dat ik hem nog thans terug mag zien en zóó, daar dank ik mijn God voor.”

En de oude man nam zijn zakdoek en veegde de tranen uit zijn verduisterde oogen.

„Gij zult mij weerzien als uw schip de haven uitzeilt,” zeide hij.

En zoo was het ook.

HOOFDSTUK XXII.

Tot wederziens!

Enkele dagen daarna lag De Elviera gereed om van Holland uit de reis naar Indië te aanvaarden. De passagiers zijn reeds allen aan boord; zoo straks zal het anker worden gelicht. De bemanning is voor 't meerendeel dezelfde als van voor jaren.

Ook oude Wob is aanwezig. Hij staat daar naast den kapitein. Hij is thans zoo oud, dat hij den dienst niet meer kan vervullen. Hij is bijna blind en zeer doof. Doch hij kan er niet toe komen aan wal te blijven, en den kapitein alleen te laten „afsteken”, zooals hij het noemt. Hij blijft steeds zeer dicht in de nabijheid van zijn meester, en volgt hem op al zijn schreden. Hij denkt wel, dat dit zijn laatste reis zal zijn en vreest zelfs dat hij geen land meer zien zal. Als Wob nog één wensch koestert, is het, dat zoo hij op het schip sterft, hij dicht bij een aanlegplaats mag zijn, waar hij begraven kan worden. Hij zou graag een fatsoenlijke begrafenis hebben. Doch als het niet zoo mag zijn, heeft Wob zich verzoend met het denkbeeld, zijn graf in de zee te vinden.

Hij heeft de zee liefgehad heel zijn leven, en zooals hij zegt, „ze verstaan elkander.” Wob noemt het ook een kerkhof, doch 't is een

Kerkhof met zijn vele duizend heuvelen,
 Door geen bloemen ooit getooid;
 Maar waarover 't flonkrend gestarnte
 Vriendelijk zijn glansen strooit.
 Gij ook zult uw dooden wedergeven
 Hem, Die de Verrijzenis is en 't Leven.
 Over zee en over land
 Strekt Hij Zijn almacht'ge hand

Zoo denkt de oude zeeman er over en die laatste gedachte troost hem bijzonder. Hij weet het: Over 't stof der graven waakt de Algoede, Hij is veilig in zijns Vaders hoede. Daar berust Wob in.

Kapitein Dumas is nog precies dezelfde van vroeger, al is zijn gestalte wat gezetter en zijn gelaat bruiner geworden. Maar zijn innerlijk bestaan is onveranderd gebleven; alleen zijn edele hoedanigheden en eigenschappen thans geheiligd, doordat hij in woord en wandel een Christen is. 't Is thans niet langer alleen uit eerbied voor de gevoelens zijner moeder, dat het misbruik van Gods Naam op zijn schip verboden is. Neen, 't is uit eerbied voor dien Naam zelve. De kapitein zeilt nooit

meer de haven uit, zonder eerst de knie te buigen en in ootmoed te vragen: „Heer, laat Uw aangezicht toch met ons medegaan om ons gerust te stellen.” Dikwijls zingt hij nu zijn geliefkoosd lied:

Wij hebben 's Vaders Zoon aan boord,
En 't veilig strand voor oog.

De kapitein heeft in die jaren zijne moeder verloren. Ze is echter heengegaan in blijde hope. En Arthur weet het: aan gindsche kust wacht ze hem op, en ziet ze naar hem uit. Zoo heeft ze hem gezegd eer zij stierf.

Zijne zuster Lucie is reeds sinds lang gehuwd en haar kindertjes noemen den kapitein „de goede oom”. De kapitein zelf is niet getrouwd. Hij noemt de zee zijne vrouw, aan welke hij onafscheidelijk verbonden is.

De weduwe Van Doorn heeft een ruim bestaan. Zij houdt er thans eene wasch- en strijk-inrichting op na en leeft in goeden doen. Haar jongen helpt haar in haar bedrijf, en het eertijds magere zusje is thans blozend en gezond.

De kapitein staat weder bij het roer als voor jaren her en tuurt in de verte. Blijkbaar kijkt hij met spanning uit. Eindelijk is hij blijde

verrast; zijn oog ontwaart twee gestalten in de verte, die hunne schreden naar de boot richten. Arthur Dumas kent ze. Een van hen zal de reis medemaken. Op de boot hebben zich zijn talrijke vrienden bijeengeschaard om hem een laatst „vaarwel” te brengen. Daar zijn leeraren en studiemakkers; daar is Lucie met haar man en de kleintjes, daar is ook zijne tante Dora, de zuster zijns vaders, met wie we reeds vroeger kennismaakten. Zijn grootmoeder is gestorven, en andere bloedverwanten heeft hij niet.

De kapitein heeft zich van de anderen afgescheiden. Hij wil Ismaël het eerst en alleen verwelkomen op De Elviera.

Daar nadert hij, en met uitgestrekte hand treedt de kapitein op hem toe. Ismaël grijpt die met beide handen en schudt de hem toegestoken hand hartelijk. „Mijn eerste zendingreis,” roept hij uit, „en dat met De Elviera; wie had dát ooit vroeger gedacht?”

Maar de kapitein schudt het hoofd en zegt:

„Uw eerste zendingreis hebt ge reeds veel vroeger gemaakt, Ismaël, hoewel ge 't zelf niet wist. Op die vroegere reis hieldt ge reeds eene prediking voor mij, die door Gods genade niet vruchteloos is geweest. Ik ben zoo blijde dat het mij thans vergund is u mede te nemen

naar uw geboorteland, thans om u te brengen in dienst van uw grooten Zender. Er wacht u ginds wel een moeilijke taak, maar een gezegende. 'k Zou bijna jaloersch op u worden om de eer waartoe God u verwaardigt." Maar Ismaël zegt ernstig en met waarheid: „De Heer van den wijngaard koos voor elk Zijner dienstknechten het werk van den dag. Maar het loon is gelijk. Die de hitte en den last des daags hebben te dragen ontvangen geen meerder arbeidsloon dan die anderen. Voor allen moet 't reeds een voorrecht zijn te mogen werken voor den Grooten Meester. Wij strijden onder dezelfde banier van den grooten Veldheer; en gij, kapitein Dumas, hebt thans op uw boot de kruisvlag in top. Dit is uw zegeteeken. En ons beider: Eén Heer, één geloof, één hoop.”

De ander was nu ook nader gekomen. 't Was Benjamin, Ismaëls broeder. Benjamin was thans reeds student en bereidde zich voor tot het predikambt. Hij was als jongeling, wat hij als kind reeds beloofde te zullen worden, teeder, godvruchtig en een liefhebbend broeder.

Zijn gestel was niet berekend op het zware moeilijke leven, dat een zendeling te wachten staat. Ismaëls krachtiger gestel was daar beter tegen bestand.

Toen hij naast Ismaël op de boot stond, dacht hij aan het wederzien daar ginds. Tranen welden op in zijne oogen, toen hij zich de ontmoeting voorstelde van Ismaël en zijn vader. Zijne moeder, dit wist hij, sliep reeds lang in den koelen schoot der aarde. Nimmer had zij haar kinderen weder gezien. Haar hart was gebroken en zij was van heimwee gestorven.

„Gij zult er wel aan denken, Ismaël,” zeide Benjamin, terwijl hij op den schouder van zijn broeder leunde, „wat ik u vroeg. Gij zult het niet vergeten?”

„Zekerlijk,” zei Ismaël, „ik beloof u, Benny, dat mijn eerste schreden, nadat ik Vader ontmoet heb, zullen zijn naar het graf onzer Moeder. Ik neem uw groet mede, en ik zal schrijven waar ik het gevonden heb. En dan, zoo God wil, komt gij over een paar jaar, eer gij een predikantsplaats aanvaardt, een tijdje bij ons te Batavia. Wij zullen er u samen heengaan, en onze lieve Moeder in den geest wêrzien. Het is lang geleden, sinds het oogenblik dat ze ons in haar armen sloot voor 't laatst.”

„Ik heb haar sedert dikwijls gezien, en ik zie haar somtijds nog in mijn droom,” zei Benjamin zacht. „Ismaël, gij zult het niet kinderachtig vinden wat ik u thans vraag?”

„Stellig niet,” zei Ismaël.

„Zend mij dan een groet terug van haar graf,” zei Benjamin zacht, „een bloem of een blad, een heilig teeken.”

„Ik zal het doen, mijn Benny.”

Hij sloeg zijn arm om Benjamin heen, een hartelijke kus volgde.

„Ismaël, lieve broeder, God zegene u! Voorspoedige reis — tot wederziens!”

Met betraande oogen wendden de broeders zich van elkander af. Ismaël werd nu in beslag genomen door de anderen, die gekomen waren om hem een laatst vaarwel te brengen. Ook de oude heer met het zilverwitte haar was aan boord.

Eindelijk was het oogenblik gekomen. De touwen werden losgemaakt. Langzaam voer de boot af. Allen hadden het schip verlaten. Daar stond Benjamin tusschen al die omstanders en oogde Ismaël na. Daar stonden zij naast elkander, allen, die hij zo liefhad. Kapitein Dumas, Wob en Ismaël, zijn eenige broeder. Hij wuifde hem toe, doch hij zag niets, want een dichte nevel van tranen onttrok hen aan zijn blik. Een groote ledigheid vulde zijn hart, 't was alsof alles hem ontzong op dat oogenblik. Maar plotseling was het, alsof een zachte stem hem toefluisterde: „Zoo wie niet verlaten zal hebben vader en moeder en

broeder en zuster om Mijnentwil en om des Evangelies wil, die kan Mijn discipel niet zijn. En wie zijn kruis niet op zich neemt en Mij navolgt, is Mijns niet waardig."

Hij boog het hoofd diep geroerd, en weende niet meer. Hij zag en geloofde. Werd Ismaël geroepen tot zwaren arbeid in den dienst van Gods Koninkrijk, hij werd gekozen tot zelfverloochening en strijd.

"Heer, niet mijn wil, Uw wil geschiede," zei hij zacht. En met een laatsten blik op het verdwijnende schip riep hij uit: „Vader, broeder . . . tot wederziens; mijn hart blijft u bij; nogmaals tot wederziens!"

I N H O U D.

Hoofdst.	Bladz.
I. Aan boord van De Elviera	5
II. Een afscheid	11
III. O moeder! moeder!	19
IV. Oude Wob en zijn meester	28
V. Een gesprek in den maneschijn	34
VI. De kapitein houdt woord	42
VII. Tim verlangt naar huis	48
VIII. Een angstige nacht	58
IX. In groot gevaar	66
X. Wie er bidden kon	71
XI. Een eerste prediking	77
XII. Hij gaat naar huis	83
XIII. Een Zondag aan boord	96
XIV. Getroffen maar niet overwonnen	102
XV. Zie, hij bidt!	107
XVI. Eene profetie en hare vervulling	115
XVII. De terugkomst	122
XVIII. De kapitein vervult een opdracht	126
XIX. Onvergetelijk	135
XX. Aan zijne roeping getrouw	139
XXI. In dienst van zijn Zender	144
XXII. Tot wederziens!	150
